

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Ministerul Muncii și sărbătorile evreești

Repaos obligator pentru salariați evrei

Ministerul Muncii, având în vedere cererea Societății Generală a funcționarilor comerciali din România și art. 3 și următorii din legea pentru reglementarea repausului Duminecal și al sărbătorilor legale, precum și art. 4 din regulamentul a celei legi, a dispus ca stabilimentele comerciale și industriale ai căror patroni sunt de rit mozaic, să fie închise în zilele de 15 Septembrie (anul nou) și 24 Septembrie (marele post) a. c.

Deasemeni a hotărât ca patronii stabilimentelor comerciale și industriale, să acorde, în mod obligatoriu salariaților de rit mozaic repaus suplimentar în zilele de 15 Septembrie a. c. (anul nou) și 24 Septembrie a. c. (marele post).

— o —

Încărcările pe primele zece zile din Septembrie

Situația încărcărilor de vagoane pe căile ferate se prezintă din lună în lună mai bine, traficul sporind enorm. Toate cererile de vagoane sunt satisfăcute, încărcările fiind la zi.

Pe primele zece zile ale lunii Septembrie au fost încărcate 56.314 vagoane unități sau 714.484 tone. Anul trecut pe același timp au fost încărcate 50.075 vagoane unități.

Luna August a acestui an, care a fost cea mai intensă în încărcări, n'a avut pe primele zece zile decât 54.932 vagoane unități, deci mai puțin cu aproape 2000 vagoane. După cum se prevede, luna Septembrie va întrece pe toate celelalte ale anului.

Socotind media încărcărilor pe zi, avem până acum pentru luna Septembrie 7000 vagoane zilnic. Ceeace constituie maximul de încărcare.

A nemzetközi kereskedelmi kamara a tisztességtelen verseny megszüntetéséért

A nemzetközi kereskedelmi kamarának Amerika részéről azt az ajánlatot tették, hogy a nemzetközi kereskedelmi komiték a tisztességtelen verseny leküzdésére külön komitékot alakítsanak.

A komiténak feladatai lennének: megállapítani mindazon eseteket, amelyeknél leggyakrabban fordul elő a tisztességtelen verseny. Megjelölni az üzletágat, ahol megfelelő beavatkozással a tisztességtelen versenyt kiirtották. Megállapítani végül azt a módot, amelyet az internacionális kereskedelmi kamarának ezen cél elérése érdekében föl kell használnia.

Extinderea Casei Generale de Economii din Sibiu

Marea bancă săsească prin fuzionări și-a realizat filiale în toate centrele mai mari din întreg Ardealul și Banatul

Casa Generală de Economii din Sibiu, după cum anunțasem la timp, în adunarea generală din Iunie, a verificat transacțiile de fuziune, în urma cărora și-a atras în sfera sa de activitate Banca din Țara Bârsei, Banca din Mediaș și Casa Unită de Economii din Bistrița.

În urma fuziunii, băncile amintite vor funcționa ca filiale ale băncii sibiene, menținându-și independența încă timp de șase luni, după prevederile legale și numai dela 1 Ianuarie 1929 intrând de fapt în cadrele institutului central.

Fuziunea, desigur și în titlul Casei Generale de Economii din Sibiu se va evidenția. Direcțiunea însă deocamdată nu a hotărât nimic în privința noului titlu.

În urma fuziunii,

Casa Generală de Economii din Sibiu a ajuns să fie una dintre băncile cu cele mai estinse ramificații din Ardeal și Banat,

încât menținându-și totodată și ramificațiile existente, va avea filiale în Arad, Brașov, Cisnădie, Târgumureș, Timișoara, Bistrița, Lovrin și Cluj.

Filiala din Cluj zilele aceste a primit autorizația de devize și astfel, cu legăturile industriale și comerciale, pe cari i-le-a realizat direcțiunea din Cluj, se va putea desvolta foarte intensiv, având un comitet de direcție independent, compus din cele mai marcante notabilități din Cluj, între cari dñii: Wilhelm Hartig, dr. Gheorghe Hintz, Iosif Kauntz, Ferdinand Kuek, Mieșă Leb, și Leonhard, directorul firmei „Central Agency”.

Az Erdélyi Szénbánya Rt. sikeresen hajtotta végre alaptőkéjének felemelését

Megkezdik az elektrifikálási program végrehajtását

A kolozsvári ERDÉLYI SZÉNANYÁ RT. alaptőkeemelési akcióját augusztus 27-én sikeresen hajtotta végre, mert a 240 ezer darab à 100 lej névértékű új kibocsátású részvényeket teljes értékükben lejegyezték.

Az Erdélyi Szénbánya Rt. június 3-ikán megtartott közgyűlésén határozta el, hogy 6 millió lej alaptőkéjét 30 millió lejre emeli fel. Az Erdélyi Szénbánya Rt. az alaptőke emelésével kívánja realizálni azt a nagyvonalu indusztriálizálási programját, melyet célul tűzött ki.

A vállalat egeresi centráléja már megkezdte működését és az igazgatóság Egeres község elöljáróságával megállapodást kötött a községnek villamosárammal való ellátására. Ezt a szerződést követni fogja a többi szomszédos falvakkal kötendő megállapodás, mert a szénbánya igazgatósága Gyaluig akarja a közbeeső községeket villamosvilágítással ellátni.

Az Erdélyi Szénbánya Rt. elektrifikálási programja közelebről kerül megvalósításra.

Falimentul Băncei Populare din Pâncota

Pretensiunile se vor anunța până la 6 Decembrie

Anunțasem la timp greutățile cu cari a avut de luptat Banca Populară din Pâncota, pânăce în sfârșit a căzut în insolvență. Tratativile, pe cari direcțiunea le-a urmat pentru încheierea unor acorduri forțate, necesare asanării, nu au reușit în nici o direcție, fiindcă podgoreni din jurul Aradului, cari dispuneau asupra majorității depunerilor dela această bancă,

nu au acceptat cota, ce li-s'a oferit.

Direcțiunea, în urma eșuării încercărilor, pe cari le-a făcut pentru asanarea situației financiare a băncii, a cerut deschiderea procedurii de faliment, pe care Tribunalul din Arad o și ordonă, numind curator al masei de faliment pe dl. dr. Bârșan, avocat în Șiria, iar ca locțiitor pe dl. dr. Raicu, avocat în Arad. Totodată a hotărât, ca pretensiunile să se anunțe cel mai târziu până în 6 Decembrie a. c. urmând, să se verifice la desbateră, care s'a stabilit pe ziua de 12 Decembrie a. c.

Organizarea târgurilor județene se întreprinde cu sprijinul prefecturilor

Guvernul a respins obiecțiunile făcute contra legii oboarelor

Ministerul de Industrie și Comerț, după cum mai anunțasem, a estins și asupra nouilor teritorii dispozițiile de concentrare a târgurilor, prevăzute în legea bursei.

Organizarea târgurilor astfel s'a cedat camerelor de industrie și comerț.

Legea a intrat în vigoare în vara aceasta, dar nu s'a putut aplica din cauza luptelor, cari s'au iscat între diferitele comune, pe chestia organizării, respective câștigării drepturilor de târguri. Primarii comunali au avut o consfătuire în acest scop, dar nici unul nu a consimțit să renunțe la drepturile, pe care și le-a câștigat comuna lor în privința organizării târgurilor și să le dea altor comune. Amănuntele acestea au stânjenit și acțiunea Camerei de Industrie și Comerț din Cluj, în privința organizării târgurilor.

Camera de Comerț, în urma acestor inconveniențe, s'a adresat Prefecturii Județului, ca să designeze localitățile de târguri.

Celelalte Camere din Ardeal și Banat de asemenea au procedat la fel.

Camera de Comerț din Cluj este decisă, ca să organizeze și târgurile de cereale în legătură cu cele de vite, întrucât va deveni oportună și organizarea acestor târguri după sistemul oboarelor.

Aceste târguri de asemenea se vor organiza în localitățile, în cari se organizează și târgurile de vite.

Aplicarea legii oboarelor, nu mai suferă întârziere, avându-se în vedere, că Ministerul a refuzat toate obiecțiunile făcute pentru amânarea aplicării acestei legi. Astfel și acțiunea Camerei de Industrie și Comerț din Arad, a rămas fără rezultatul urmărit.

Kolozsváron új textil-és fonal-nagykereskedő cég alakult Lázár és Judovics & Co. cégbejegyzéssel. Külföldi és belföldi összeköttetései a cégnek elsősorúak. A szakmai külföldi gyárak bizalmát bíró nagykereskedő cég vezetése kipróbált szakemberek kezében van.

Lemnul-Holzzeitung jubilează

Numărul precedent al revistei „LEMNUL”, a apărut cu un sumar bogat și în condițiuni tehnice excelente.

Revista aceasta forestieră, care apare sub îngrijirea dlui Traian CHIRILĂ, anul viitor își jubilează al zecelea an de existență.

În numărul precedent revista analizează detaliat și cu pricepere de specialitate, problemele industriei și comerțului forestier, adresând totodată și un memoriu dlui Vintilă Brătianu, președintele Consiliului de Miniștri. În acest memoriu se evidențiază, că, intrucât în România s'au aglomerat mari stocuri de stejar de traverse etc. este necondiționat necesar să se autorizeze exportul acestor produse, cari la noi în țară nu mai pot fi utilizate, respective consumate. În consecință a cerut să se înlesnească posibilitățile de export prin reducerea taxelor vamale, ca să se poată îmbunătăți balanța comercială a industriașilor, comercianților și exploataților forestieri, cari au avut de suferit foarte multe pierderi pe piețele indigene, din cauza îngreunării posibilităților de export. Cu înlesnirea posibilităților de export, s'ar contribui și la îmbunătățirea balanței comerțului exterior al țării.

Revista înregistrează detaliat și doleanțele exploataților forestieri în privința regimului licitațiilor ce se întreprind pentru livrările de traverse necesare C. F. R. În legătură cu aceste comentarii evenimentele piețelor indigene și schițează situația piețelor streine. Revista „LEMNUL” își completează materialul informativ cu știri, cari interesează pe toți exploatații, comercianții și exportatorii forestieri. Nivelul revistei îl ridică înseratele, pe cari tipografia „HELICON” le-a aranjat sub tipar cu revista, cu un foarte bun gust artistic.

Revista „LEMNUL” se recomandă tuturor exploataților, industriașilor, comercianților forestieri și chiar laicilor, cari doresc să se inițieze în branșa forestieră, pentru a cărei consolidare lucrează redacția cu cea mai mare sârguință.

Dobânda la impozitele întărziate

Ministerul de finanțe printr'un comunicat publicat în „Monitorul Oficial” din 11 Septembrie ert. aduce la cunoștința tuturor contribuabililor, că, în conformitate cu art. 116 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe, cu începere dela 1 Octombrie 1928, contribuțiile directe stabilite pe 1928, se vor încasa cu dobânda de 9 la sută pe an.

Dobânda se calculează asupra sumelor cari deși au devenit exigibile, totuși nu s'au achitat până la acea dată.

Pentru sumele ce devin exigibile în trimestrul Octombrie 1928 dobânda curge dela 1 Ianuarie 1928.

A vármegyei prefekturák bevonásával folyik a megyei állatvásárok megszervezése

A miniszterium elutasította az Obor-rendszer ellen emelt kifogásokat — Éles harc folyik a községek között az állatvásárok miatt

Annak idején részletesen beszámoltunk arról, hogy az ipar és kereskedelemügyi miniszterium a csatolt területekre is kiterjesztette a tőzsdetörvény azon fejezetét, amely az állatvásárok koncentrációját írja elő.

A törvény az állatvásártartások jogát a községek jogából a kereskedelmi és iparkamarák hatáskörébe utalta át

és ezeket a gazdasági szerveket biztatta meg az állatvásárok megszervezésével.

A törvény még a nyár folyamán lépett életbe, végrehajtására azonban nem kerülhetett sor, mert a községek között éles harc tört ki a vásártartás jogának megszerzéséért. A községek primárjai külön célból összehívott értekezleteket tartottak, amelyekben minden delegátus a maga álláspontját hangoztatta és egyik sem akart hozzájárulni, hogy községétől az évek óta birtokolt állatvásártartási jogot megvonják és azt más községnek adják át.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara szervezési akcióját ez a körülmény jelentős mértékben megnehezítette és ezért

a kamara vezetősége elhatározta, hogy az illetékes vármegyei prefekturákkal közösen fogja eszközölni a vásártartási helyek kijelölését.

Hasonló határozatot hozott több erdélyi és bánági kereskedelmi és iparkamara is, amelyek részére a községek versengése szintén nehézségeket okozott.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamarának az a terve, hogy amennyiben az OBOR (terményvásárok) megszervezésére kerül a sor, úgy a szervezési munkálatokat feltétlenül egybeköti az állatvásárok megszervezésével és

a községeket lehetőleg úgy fogják megválasztani, hogy az állat- és terményvásárok helyiségei minden megyében ugyanazok legyenek.

Az OBOR rendszer életbeléptetése befejezett tény, miután ipar- és kereskedelemügyi miniszterium mindazon kifogásokat elutasította, amelyeket az Obor rendszer életbeléptetése ellen felhozta.

A Nagyszebeni Általános Takarékpénztár fuzionált intézetei 1929. január elsején adják fel önállóságukat

Devizaautorizációt kapott a kolozsvári fiókintézet

Megírtuk annak idején, hogy a Nagyszebeni Általános Takarékpénztár Rt. júniusi közgyűlésén fuzió tranzakcióját hajtott végre és érdekkörébe vonta a brassói Barcasági Bankot, a Medgyesi Bank Részvénytársaságot és az Egyesült Besztercei Takarékpénztárt. A fuzió következtében ezen intézetek, mint a Nagyszebeni Általános Takarékpénztár fiókintézetei fognak működni. A fuzionált intézetek a törvényben előírt hat hónapig még megtartják önállóságukat és csak 1929. január elsejétől olvadnak be a Hermanstädter Allgemeine Sparkassa keretébe.

A fuzió valószínűleg a Nagyszebeni Általános Takarékpénztár címében is kifejezésre fog jutni, az új névről azonban az igazgatóság még nem döntött.

A tranzakció következtében a Nagyszebeni Általános Takarékpénztár egyike lesz Erdély és a Bánág legkiépítettebb hálózattal bíró intézet-

nek. A szász intézet ma már Erdély és a Bánág egész területén tért hódít magának.

A fuzionált intézetek jelenleg működő affiliációit is fenn kívánja tartani az igazgatóság és így a Nagyszebeni Általános Takarékpénztár Aradon, Brassóban, Nagydisznódon, Marosvásárhelyen, Temesváron, Beszterceán, Lovrinban és Kolozsváron fog rendelkezni fiókintézetekkel.

A kolozsvári fiókintézet a napokban kapta meg devizaautorizációját és így azt a kapcsolatot, melyet a kolozsvári fiókintézet igazgatósága a kereskedelmi és ipari körökben már eddig megszerzett, még jobban tudja kibővíteni.

A kolozsvári fiókintézet önálló felügyelőbizottsággal is rendelkezik, a melynek tagjai: Hartig Vilmos, dr. Hintz György gyógyszerész, Kauntz József, Kuek Ferdinánd, Léb Miksa és Leonhard, a Central Agency igazgatója lettek.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Kolozsvár.

Hirdetmény

A Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Cluj-Kolozsvár 1927 március 19-én tartott rendes közgyűlése elhatározta, hogy az intézet alaptőkéjét 100.000 darab 100 lej névértékű bemenetű részvény kibocsátásával 15.000.000 lejről 25.000.000 lejre felemeli. A közgyűlés az igazgatóságot biztatta, hogy az általa a kalmasságnak lált időben bocsassa ki az új részvényeket.

A fenti közgyűlési határozattal megmondott alaptőkeemelését a Comisia Specială Economică 88.846/1927 szám alatt jóváhagyta, illetőleg engedélyezte.

Az igazgatóság ezen 100.000 darab részvényből 50.000 darabot 1927. november hó 12-én már kibocsátott, a további 50.000 darab új részvény kibocsátását pedig a következő feltételek mellett határozta el:

Ezen 50.000 darab új részvény minden régi 4 darab részvény birtokosának 1 darab új részvényre elővétel jogot biztosítunk, részvényenként 135 lej árfolyam mellett. Az elővétel jog gyakorlása alkalmával a régi részvények lebélyegzés végett előmutatandók.

Az esetleg nem optált részvények elhelyezéséről az igazgatóság gondoskodik. Ezen részvények kibocsátási árát 155 lejben állapítjuk meg.

A részvényenkénti átvételi árból 10 lej a részvénytőkére, 30 lej a tartaléktőkére, 5 lej pedig részvényilleték és kiállítás költségre fordítunk.

Az elővételi jog 1928. szeptember 15-től szeptember 30-ig bezárólag minden hétköznapon az intézet pénztáránál Cluj-Kolozsvárt és fiókintézeteinknél Beclean-Bethlen, Dej-Dés és Jibou-Zsibón a hivatalos órák alatt gyakorolható. Ezen idő lejártával az elővételi jog megszűnik. Az elővételi jog gyakorlásával egyidejűleg fizetendő be részvényenként a 135 lej, illetve a részvények jegyzésekor a 155 lej ár.

A kibocsátandó részvények tulajdonságai esetében az igazgatóság fenntartja magának a jogot, hogy a jegyzéseket legjobb belátása szerint aránylagosan redukálhassa.

A kibocsátandó új részvények 1928. évi július hó 1-től részesülnek az üzlet eredményében és ennél fogva 1928. július hó 1-től a részvények árának befizetése napjáig járó évi 12% kamat is megfizetendő.

A befizetésről ideiglenes elismertvényt szolgáltatunk ki, melynek ellenében később megjelölendő és hirtelleg közbejövő időpontban adjuk ki az új részvényeket.

Cluj-Kolozsvár, 1928 augusztus 18. napján.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Igazgatósága.

BEREA

Az

„URSUS” este excelentă sör a legjobb

PARKETTA

száraz, legjobb minőségben, legolcsóbban

Intreprindere Aradana pentru Industria Lemnului
CZEILER, KOHNIS & Co. S.A.
ARADON.

Parkettát lélekással együtt is értékesítünk. — Telefon számok: 187, 504.

Bizonytalanság jellemzi a nemzetközi textilpiacot

Romániában még mindig nem indult meg az őszi szezon a textilpiacon — Elburjázott a részletüzlet

A romániai textilpiac vontatott üzletmenettel élte át az ugorkaszezon nehéz napjait. A pénztelenség és az általános krízis folytán az eladások minimálisak voltak és a kereskedők az őszi szezonban vetett hittel gyűjtögettek raktáraikban az eladatlan árut.

Bár a szeptemberi hónap első felén már tul vagyunk, a textilpiacon még mindig nem mutatkozik az az élénkség, ami az őszi szezon megindulását jelentené.

A kereskedők az inkasszó nehézségeivel küzdenek és tömegesen óvatoltatják meg a késedelmes adóssok rendezetlen váltóit.

A kedvezőtlen üzletmenet reménytelenségeiben intenzíven elburjázott a részletüzlet rendszer. Vevők hiányában még komoly nagy cégek is arra kényszerültek, hogy megbízottjukat faluról-falura küldjék és a lehető legelőnyösebb feltételek mellett részletre értékesítsék áruikat. A szükség törvényt bont, az erdélyi kereskedők körében honossá lett az elv: inkább rizikóval és 50 százalékkal a piaci áron alul tudni az árun, semhogy a gyáraknak és külföldi kereskedőknek magas kamatokot kelljen fizetni hónapokon keresztül, az áru pedig eladatlanul a ratárakban heverjen.

Esnek a pamutárak

A winnepigi és nevyorki tőzsdék jelentései a világ terméseredményeiről még mindig bizonytalanok és létről-hétre változnak. Egyszer kedvező auspiciumokról szóló jelentéseket közöltek a tőzsdék, máskor meg depressziót előidéző közepes vagy gyenge terméseredményről számolnak be. Ez a körülmény a textilpiacon is bizonytalanságot idézett elő és labilissá tette a világpiaci árakat. Különösen nagy hatással voltak az ellentétes terméseredmények a pamutárak kialakulására főleg azért, mert

a világtőzsdéken az ideai pamuttermésben nagy spekuláció folyik.

Ennek tulajdonítható, hogy a pamutárak az egész világon állandóan esnek és ma már 50 százalékkal alatta vannak elmut évi irányáraknak.

A nemzetközi pamutpiacon mutatkozó bizonytalanság arra ösztönözte a nemzetközi pamutipar képviselőit, hogy Triestben konferenciára üljenek össze, melyen arról tanácskoztak, hogy miképpen volna lehetséges akár a terméseredmények koncentrált irányításával, akár pedig az extrémításig tülhajtott konkurrencia letörésével a piaci árait szabályozni és tendenciáját megváltoztatni. A triestzi nemzetközi konferencia eredményei azonban nem kielégítőek, mert

az arra irányuló kísérlet, hogy Európában nemzetközi árkonvenciót és eladási egyezményt léptessenek életbe, nem sikerült.

Súlyosbitja a nemzetközi piac helyzetét az a körülmény, hogy az összes európai textilgyárak a minimális kereslet dacára fokozott üzemmel termelnek. Az angol pamutipari szövetség kísérletet tett, hogy az európai pamutgyárak csökkenték a termelést, ami ha bekövetkeznék, jelentős mértékben enyhítené a textilpiac feszültségét. Ez a kísérletezés azonban sikertelen maradt, mert az európai textil-

gyárak üzemek leépítésétől rentabilitásukat féltik.

A Balkán-államok szövödési nem kapnak elég munkát

A kelet-európai textilpiacot feszültté teszi az a körülmény, hogy a szövögépes üzemek feltűnő módon elszaporodtak és így az üzemek menetének biztosításához nem kapnak elegendő munkát. A világháboru előtt az volt a helyzet, hogy a magyarországi és általában a Balkán-államok fogyasztópiacait az Osztrák-Magyar Monarchia legnagyobb szövödője a *Deutsch Böhmer* látta el, amely minden tekintetben kielégítette a szükségletet. A világháboru befejezése után azonban, különösen a magyarországi piac, az új államalakulások folytán széttagozódott és

a textilpiac is erős decentralizációs folyamaton ment keresztül.

A Monarchia feloszlásával és a beállott területi változásokkal Erdély és Bánság területén, a Bácskában, Szlovénkóban, — akárcsak a magyarországi piacon — gombamódon elszaporodtak a kis és nagy üzemmel dolgozó szövödők.

A fogyasztás azonban nem lett intenzívebb, mert a gazdasági krízis a csatolt területek fogyasztóközönségét erősen meghandicapelte. A szövödők között erős konkurrencia fejlődött ki, amelynek végül is az lett az eredménye hogy a textilgyárak rentabilitása is megrendült. Magyarországon a helyzet feljavítására hatalmas akciót indult meg, amely többek között koncentrálni akarja a kis textilüzemeket. A beállott dekonjunkta következtében az 5-20 szövögéppel dolgozó magyarországi textilüzemek kénytelenek voltak gépeiket leállítani. Nagyobb tőkecsoport részéről felmerült az az eszme, hogy ezeket

a kisüzemeket hatalmas részvénytársasági koncernbe, vagy pedig szövözetkezeti alapon hatalmas vállalatba tömörítsék,

amely megszüntetné az egymás között dúló egészségtelen versenyt.

A magyarországi tőkecsoport az államkormányzat segítségét is igénybe venné a 400—500 szövögépes üzem létesítéséhez. A megkezdett akció sikerrel kecsgett és a magyarországi példa Romániában is tanulsággal szolgálhatna, mert a romániai szövödők helyzete hasonló a magyarországiakhoz. A belföldi piac felveszőképessége távolról sem olyan nagy, hogy a túlzott mértékben elszaporodott szövödők produktivitását elbirja.

A koncentrációs folyamat a textilkereskedelemben is megnyilvánult, amennyiben a triestzi nemzetközi konferencián felvetették azt az eszmét, hogy a pamutipar konszolidálásai egyidejűleg a nemzetközi kereskedelem

vette a lejjel való spekuláció. Az elami a nemzetközi textilkereskedelem helyzetét lényegesen megjavítaná.

Nyomottak a belföldi textilárak

Általános szimptomák mellett Romániában az a speciális helyzet, hogy a bukaresti tőzsdén a stabilizáció különböző hírei alatt megint kezdetét vette a lejjel való spekuláció. Az elmúlt héten a lej árfolyama állandóan ingadozott. A kölcsöntárgyalások nem sok jóval biztatnak, egyik sikertelen

Románia gazdasági élete kedvező fordulat előtt áll...

Szana Zsigmond angol kir. konzul, a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. vezérigazgatójának nyilatkozata a romániai pénzpiac helyzetéről

Szana Zsigmond, angol kir. konzul, a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. vezérigazgatója az alábbi érdekes nyilatkozatot tette a budapesti Magyar Pénzügy munkatársa előtt:

— Néhány hónapig, sajnos nem egészen egészséges alaphól fakadó pénzhiány uralkodott Romániában, amely a legerősebb azonban Erdélyben és Bánátban volt. A lej kamatoztatása a csatolt részeken 2—3 százalékkal volt olcsóbb, mint az okiráltságban és még az erős külföldi valutákban való kölcsönöket is olcsóbban kínálták nálunk, mint a regátban. A magyarázat az volt, hogy sajnos a multak kamattulzása folytán számos kereskedelmi és iparvállalat megszűnt vagy teljesen leépített.

Az építkezés stagnál, új alapítások nem történtek

és még a földárak is helyenként 50 százalékos áresést szenvedtek.

Mindezek a sajnálatos jelenségek

a pénzügyi szükséglet erős visszafejlesztését eredményezték

és ezek hatása alatt a pénzkinálat versennyé fajult el, amely már egészségtelen alapon mozog. Egészségtelennek azért mondom, mert a betét kamat leépítése nem tartott lépést a kihelyezési kamattal. Akárhány konkrét esetet láttunk, hol a pénzügyi 12%-ot fizetett a betétért és ugyanazon ka-

próbálkozás a másikat követi és ez az egész ország gazdasági helyzetét bizonytalanná teszi.

A belföldi textilpiacon a textilárak az uralkodó bizonytalanság folytán nyomottak és a kereskedők készpénzfizetés esetén minden elfogadható áron igyekeznek raktáraiktól megszabadulni. A több textillekkelben a következő irányárak alakultak ki: molino 26—34, mosódelén 37—42. (ezt az árúkat azonban a forgalmi áron alul is lehet vásárolni), delénkendő 320 lej.

mattétel mellett eszkomptált.

— A Bánát kitűnő termése nagyobb pénzügyi szükségletet eredményezett és azonkívül valószínűleg a vállalkozási kedvet is élénkíteni fogja. A földárak máris emelkedő tendenciát mutatnak és a forgalom a földekben megerősödött.

Egyébként

Románia egész gazdasága oly fordulat előtt áll, hogy a jelenlegi állapotot feltétlenül átmenetinek kell tartanunk.

Románia okvetlenül még az ősz folyamán intézményesen stabilizálni fogja a valutáját és ezzel hivatalosan is bekapcsolódik a nemzetközi pénzforgalomba.

— Kétségtelennek tartom, hogy a stabilizációval kapcsolatban

a Jegybank legalább némiképp a bankjegyforgalmat emelni fogja,

ami hatalmas lendületet adhat a román gazdasági életnek. Minden valószínűség szerint megkapjuk a befektetési kölcsönt is, amely azután igen termékenyítő faktora lesz konszolidációnknak.

— A legközelebbi hónapok fogják tehát Románia mai gazdasági életének képét alaposan és minden valószínűség szerint kedvezően megváltoztatni.

Abatoare clandestine funcționau în Cluj

Prefectura Poliției din Cluj a primit o mulțime de denunțuri, în cari se semnală, că mai mulți măcelari din Cluj nu-și exercită profesiunea pe cale legală, ci și-au inaugurat abatoare clandestine pentru a evita controlul oficial, care se exercită la Abatorul Comunal.

În urma denunțurilor dl. subcomisar Petrișor, a descins în str. Anton Pan No. 24, proprietatea măcelarului Iuliu Kirkósa, unde a constatat, că tocmăi atunceea tăiau măcelarii doi porci și doi viței și luând procesul-

verbal necesar, a anunțat cazul la forurile competente.

În procesul verbal dresat se constată, că măcelarul Kirkósa de luni de zile taie vite în mod clandestin, evitând controlul legal. Abuzul săvârșit este cu atât mai grav, cu cât Kirkósa livrează și carnea necesară elnicelor universitare, pentru cari carnea este supusă celui mai sever control sanitar, avându-se în vedere, că se consumă de către bolnavi. Kirkósa însă, evitând controlul, nu a avut în vedere acest amănunt, ci a continuat să livreze clinicelor carne necontrolată din punct de vedere sanitar.

Dl dr. Tofan, medicul primar al orașului, a declarat, că va întreprinde cele mai severe sancțiuni împotriva măcelarului Kirkósa, având în vedere, că abatoarele clandestine s'au sporit în Cluj, încât se nutrește îngrijorări, că se va aduce și carne infectă în consumație.

Kirkósa, de altfel a mai fost prins în flagrant delict și anul trecut, deci cazul acesta este recidivist.

"Mărășești"

Societatea Anonimă Română pentru Industrii Chimice
București, Cluj, Brașov

Ajânl a t. c. gazdaközönségnek az őszi vetésekre
16—18% szuperfoszfátot, keverék és szőlőtrágyákat.
A foszfortartalom garantálva.

Prețurile bumbacului scad

Sesoul de toamnă încă nu s'a pornit pe piețele de textile — Comercianții așteaptă să se urce prețurile ațelor

Comerțul textilelor s'a desfășurat greoi în decursul sezonului de vară, înregistrând puțină activitate, în urma crizei de numerar și crizei generale. Comercianții s'au aprovizionat cu mărfuri numai în speranța intensificării comerțului de toamnă.

Intensitate nu se manifestează nici acuma în comerț, deși am ajuns în a doua jumătate a lunii Septembrie, care constituie începerea sezonului de toamnă.

Comercianții continuă să lupte cu greutatea încasărilor, protestând în masă polițele neachitate, respective reclamând datoriile nearanjate.

În urma situației defavorabile, s'au intensificat achitățile în rate, cari periclitează baza existenței comerțului de textile. Firme renumite, în lipsa clienților, contractează vânzări pe rate, în condițiuni favorabile, acordând mărfuri și în rate, însușindu-și deviza: mai bine cu 50% mai ieftin și cu rizic, decât să supoarte exageratele dobânzi ce aceliți luni dearându-l firmelor furnizoare, pe când produsele li-se mențin în depozite.

Scad prețurile bumbacului

Rapoartele ce sosesc dela bursele din Vinnipeg și New-York referitoare la noua recoltă mondială, continuă să fie nesigure, variind din săptămână în săptămână și contribuind astfel la continue oscilațiuni și nestabilizare. Ultimele diverse rapoarte, referitoare la noua recoltă, au avut mare înrăurire și asupra formărei prețurilor bumbacului, cu care se fac mari speculații la burse. Din acest motiv prețurile bumbacului au început mereu să scadă, ajungând în prezent cu 50% mai scăzute, decât anul trecut în acest anotimp.

Nesiguranța, care se evidențiază pe piețele de bumbac, a contribuit la convocarea industriașilor de bumbac la o conferință în Triest, pentru a se discute modalitățile oportune pentru aranjarea prețurilor, prin dirijarea concentrică a rapoartelor, sau prin distrugerea concurenței dusă până la extremitate între diferitele state. Rezultatele conferinței convocate la Triest, nu sunt destul de satisfăcătoare, pentru că nu s'au putut încheia convenții referitoare la prețurile și defacerea bumbacului în toate piețele europene.

Situația pieței internaționale se agravează și din cauza, că întreprinderile sunt nevoite să lucreze cu toată capacitatea de producție atunci, când înregistrează cele mai minimale profituri. Uniunea industriașilor de bumbac din Anglia încearcă să capeteze întreprinderile de bumbac din Europa, ca să-și reducă activitatea, pentru a se curma tensiunea de pe piețe. Încercarea însă nu a reușit, din cauza, că fabricanții de textile din Europa și-au crezut periclitată rentabilitatea și existența prin reducerea activității fabricelor.

Tesetoriile din Balcani nu sunt preocupate suficient

Tensiunea pe piețele din Europa Orientală s'a ivit în urma sporirii considerabilă a numărului țesetoriilor mecanice, încât nu-și prea pot găsi lucru suficient. Înaintea războiului piețele ungare și ale țării balcanice, le aprovizionă cea mai mare țesetorie austro-ungară Deutch Böhmer, care,

fiind o întreprindere foarte rentabilă, care satisface toate cererile. După războiul mondial însă, piețele în special cele din Ungaria, s'au răsvrătit cu noua împărțire geografică, descentralizându-se. Astfel după noua împărțire, în Ardeal, Banat, Slovacia, Bacica, s'a sporit numărul țesetoriilor ca și al ciupercilor după ploaie.

Consumația cu toate acestea nu s'a intensificat, fiindcă în urma crizei de numerar era chiar imposibil să se intensifice. În urma acestui eveniment, țesetoriile au început să-și facă cea mai vehementă concurență, în urma căreia a slăbit rentabilitatea tuturor țesetoriilor.

În Ungaria s'a pornit o puternică acțiune pentru îmbunătățirea situației. Între altele se încearcă să se concentreze micile întreprinderi de textile, avându-se în vedere, că în urma deconunecturii, și-au încetat activitatea aproape toate întreprinderile industriale de textile, cari lucrau cu câte 5—20 mașini. Din partea unui grup de financieri se încearcă să se concentreze toate aceste mici întreprinderi în formă de conzern sau societate ori uniune colectivă, pentru a se curma concurența exagerată.

Financiarul au solicitat și ajutorul guvernului, pentru a realiza concentrarea, pe care ar desvolta-o, instalând 400—500 mașini de țesut. Acțiunea, care ne oferă mari speranțe de reușită, ar putea servi și pentru a ne infiltra și în România o asemenea încercare, având și noi aceeași situație, ca și ungerii, în această privință. Doar piața textilelor nu poate fi rentabilă, până când nu se desvultă exportul, fiindcă piețele noastre nu pot consuma atâtea produse, câte se fabrică la noi.

Procesiunea de concentrare de altfel s'a evidențiat și în comerțul de textile, întrucât la conferința din Triest s'a lansat ideea de a se raționaliza și comerțul de textile în legătură cu consolidarea industriei de bumbac, reglementându-se nu numai comerțul indigen, ci și cel internațional.

Depresionarea prețurilor indigene

La inconvenientele generale în România mai contribuie și speculația, care s'a început cu leul în urma diferitelor știri răspândite în legătură cu stabilizarea, încât la Zürich cursul valutei noastre a scăzut cu două puncte. Tratatările pentru realizarea împrumutului de stat, nu ne dau speranțe de reușită și astfel situația noastră economică își continuă nesiguranța.

Prețurile textilelor pe piețele indigene sunt depresionate, în urma nesiguranței ce dominează la noi, încât comercianții își vând produsele pe

prețurile ce pot obține, numai, ca să scape de mărfurile, ce au în depozite. Pe piețe se înregistrează în linii generale, următoarele prețuri de orientare: molino 26—34, delain de spălat 37—42 (dar se vinde și cu 30% mai ieftin) marama de delain 320 lei (pachetul).

Importatorii de textile din România, în urma slăbirei consumației, au renunțat și la creditele vamale, cari li-se acordă de către firmele streine, pentru că cu scăderea importului nu sunt în stare să achite exageratele dobânzi, ce li-se cer pentru aceste credite.

Az Erdélyi Bankszindikátus folytatja tagintézeteinél a reviziót

Miért nem sikerült még a külföldi kölcsön? — Alapítalak voltak a kisebbségi bankok ellen a magas kamattól intézett sajtótámadások

Az Erdélyi Bankszindikátus igazgatósága Nagyváradon dr. Gyárfás Elemér elnökletével ülést tartott. Az igazgatóság foglalkozott a kisebbségi bankok ellen intézett sajtótámadásokkal, amelyek a magas kamatlábakért az intézeteket tették felelőssé és megállapította, hogy

a támadások teljesen jogosultak.

Az Erdélyi Bankszindikátus volt az, amely a szász intézetekkel együtt már 1927. április 24-iki ülésén beindította a kamatlábak leszállítására akcióját és ezt 1928 január 12-én tartott ülésén megállapított módokat mellett a legteljesebb energiával fogantatosította is. Megállapította az igazgatóság, hogy Gyárfás Elemér dr., igazgatósági elnöknek sem a szindikátus alapszabályai, sem az igazgatóság intézkedései nem nyújtanak módot és lehetőséget arra, hogy az egyes intézetek kamatlábpolitikájára befolyást gyakorolhasson. Az igazgatóság egyhangulag visszautasította az alaptalan támadásokat és

Gyárfás Elemér elnököt ragaszkodásáról és bizalmáról biztosította.

Gyárfás elnök részletesen tájékoztatta az igazgatóságot a legutóbbi parlamenti ülészekon megszavazott törvényekről és behatóan ismertette azt a nemzetközi egyezményt, amelyel Románia Franciaországgal és Angliával szemben fennálló állami tartozásait rendezi. Az egyezmények világosan mutatják, hogy

a külföldi pénzpiacokon kibocsátandó állami román kölcsön nem volt elhelyezhető addig, amíg az egyezményekkel a kormány nem rendezte fennálló tartozásait.

Az elnökség részletes jelentést tett a kötelező revizióról és konstatálta, hogy

a szindikátusnak nyolc olyan nagy intézete van, amely nem revizióköteles,

ugymint a kolozsvári Erdélyi Bank, a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank, a kolozsvári Mezőgazdasági Bank, a Marosvásárhelyi Takarékpénztár, a Brassói Népbank, a Bihar megyei Takarékpénztár és Gaz-

dasági Bank, a Nagyvárad Agrár Takarékpénztár és a Nagyvárad Egyesült és Takarékpénztár. A többi revizióköteles 99 intézet közül reviziót 37-ben már befejezték, 59-nél folyamatban van.

Azon intézetekre nézve, amelyeknél a revizió befejezést nyert, a szindikátus elnöksége már most abban a helyzetben van, hogy azok gesztójának kifogástalanságáért erkölcsi felelősséget vállalhat. Az eddig tapasztaltak azt mutatják, hogy ugy az érdekelt intézetek, valamint a nagyközönség a legnagyobb bizalommal és megnyugvással fogadta az intézetek revizióját.

Részletesen foglalkozott az igazgatóság

az állami adók behajtásáról szóló törvény sérelmes 24. paragrafusával,

amely a kincstárnak minden más hitelezővel szemben elsőbbséget biztosít és amely a hitelezőket állandó bizonytalanságban tartja követeléseik behajthatatlanságaik tekintetében. Az igazgatóság felkérte Gyárfás Elemér elnököt, hogy a kérdést a parlamentben is tegye szóvá.

László Endre (Kolozsvár) indítványára elhatározta az igazgatóság, hogy pályázatot hirdet ügykezelési nyomtatványi mintatár elkészítésére és erre pályadíjakat is tűzött ki.

Szabad-e 45%-nál gyengébb rumot eladni

Miután az egészségügyi szabályzat a rum minimális foktartalmát 45 százalékban állapította meg, a Garoflid-féle törvény és annak végrehajtási utasítása viszont nem intézkedett a minimum megállapításáról, a szeszitalipari érdekeltségek körében joggal felmerült az a kérdés, szabad-e 45 százaléknál alacsonyabb fok tartalmu rumot forgalomba hozni? A kérdés tisztázására közöljük, hogy az egészségügyi miniszterium 1927. december 23-án kelt 67597. számú körrendelete erre vonatkozólag világos intézkedést tartalmaz, amennyiben annak 10. pont 3. bekezdése szóról-szóra a következőket mondja:

Románul: „Nu există un minimum în concentrațiunea alcoolică pentru nici un fel de băuturi alcoolice (afară de vin)“.

Magyarul: „Semmiféle ital számára sem létezik alkoholos koncentrációra vonatkozó minimum, kivéve a bort“.

A körrendelet ugyancsen pontja a rum, likör és cognac maximális alkoholerősségét 50 százalékban határozta meg. A 45 százaléknál gyengébb rum is forgalomba hozható tehát.

„MIRA“ légyfogó

minőségben legjobb, árban legolcsóbb.

Kérjen árajánlatot

Herzeg Géza vegyészeti gyártól, Cluj.

Desvoltarea agriculturii ardelenene și bănățene

Bogățiile agricole din Ardeal și Banat la expoziția agricolă din Cluj — Conferințe de specialitate la expoziția organizată de Uniunea Agricolă din Ardeal — Necesitatea raționalizării producției agricole

Una din cele mai mari evenimente ale vieții agricole din Ardeal și Banat, a fost expoziția agricolă organizată de Uniunea Agricolă din Ardeal, în palatul său din Cluj.

Expoziția, la care au participat toate firmele ardelenene și bănățene în legătură cu agricultura, a demonstrat, că

viața agricolă ardelenă și bănățeană a ajuns la etapa dezvoltării occidentale, care necesită raționalizarea și intensificarea producției agricole cu unelte moderne.

În afară de concursul de autotractoare la care s'au decernat mai multe premii, organizatorii expoziției s'au mai îngrijit și de conferințe speciale cu caracter agricol, pentru a evidenția inconvenientele, ce stârnesc dezvoltarea vieții agricole în Ardeal și Banat și totodată pentru a demonstra necesitatea dezvoltării agriculturii ardelenene și bănățene cu unelte moderne, servind iminent învățături pentru agricultori în privința agriculturii moderne.

Conferințele agricole organizate au avut chiar caracter de organizare și propagare a agriculturii moderne.

Doar în diferitele ramuri ale vieții agricole am putut constata foarte des, că o mulțime de importante acțiuni și inițiative sănătoase, eșuează tocmai din cauza lipsei de solidaritate.

Expoziția de mașini agricole

La expoziția impozantă de altfel am remarcat următoarele firme:

„Ciclovina”

societate în comandită, care se ocupă cu exploatarea și plasarea produselor de guano-fosfat ale „Transilvaniei” din Pui (jud. Hunedoara). Produsele de guano-fosfat (gunoi artificial) ale Transilvaniei, conțin 16—20 la sută acid fosforic și sunt recunoscute de către cei mai mari specialiști, încă de la descoperirea zăcămintelor, cari sunt ezultantele de fosfat ale rămășițelor de animale preistorice respective din epoca de gheață. În comerț se aduc uscate și maciate și tot acidul fosforic se poate solva în sare de lămâie. Din aceste produse cari mai au avantajul, că mai conțin și 0,5 la sută azot, 4,5 la sută calciu (var) și acid carbonic și diferite materii organice. În urma acestor aplicații, pământurile gunoiate cu guano-fosfat de al Transilvaniei, roduc mai intensiv, cu investiții mai reduse, guano-fosfatul costând 1/40 la sută mai ieftin, decât alte înnoaie artificiale de fabrici.

Guano-fosfatul este foarte bun pentru gunoiatul pomilor și nici prea mult utilizat nu este în deimentul trecoltelor, fiindcă nu de vegetația. Prisosința neutilității de vegetație, nu se pierde, se conservează pentru vegetația viitoare.

Guano-fosfatul „Transilvania” se necesită necondiționat la: mazere, nte, fasole, varză, gulii, varză bulce, carfiol, salată, ceapă, ri-

dichi, zeler, roșii, castraveți etc. Mai practic este a se plasa guano-fosfatul împreună cu semințele, respective plantele. Dar și înaintea de sădire este bine să presărăm pământul cu guano-fosfat, greblându-l în fine între pământul săpat. La plantare în rânduri se necesită 100 kgr. iar la semănare cu mâna 200 kgr. guano-fosfat pe fiecare jughâr, respective pogon de pământ.

Firma Schlick-Nicholson, fabrica de mașini, vagoane și vapoare S. A. Budapesta, a provocat mare surpriză la expoziție cu batozele sistem nou, cu relemiși de bile încadrate în oțel. Aceste batoze nu împrăștie cerealele ci le plasează în saci în cea mai bună și curată stare de desfăcere pe piețe.

Această firmă este reprezentată în România prin „Intreprinderile Ganz S. A. R. care a remarcat succese și cu diferite mașini de semănat și alte mașini agricole, contribuind la popularizarea, respective răspândirea produselor de mașini agricole.

Hann & Co.,

societate comercială pentru tehnica și comerțul mașinilor în Cluj, a provocat mare surpriză cu separatorul de produse lactare „Alfa”, lângă care se înșirau aparatele de ales unt și alte produse lactare.

Ingrășămintele „Mastol”

reprezentantă în România prin dl Sigismund Balogh, Timișoara, str. Primăriei No. 16 și în Cluj prin Agenția V. Hintz, a înregistrat mari succese la expoziție. Introducerea acestui produs o organizează dl B. Bucsy care fiind ani de rând director la Cooperativa Militară, a ajuns să fie un foarte apreciat specialist de branșe.

În privința efectului, ce se realizează în privința îngrășării în special a rasei porcine, este foarte eclatant și caracteristic rezultatul unei expertize făcute sub auspiciile dlui Török Bálint, secretarul general al Uniunii Agricole Ardelenene. Experiența s'a făcut cu doi porci de aceeași rasă și greutate. Dintre aceștia a fost nutrit timp de 25 zile cu „Mastol” (zilnic cu câte 400 grame, o linguriță), iar al doilea cu procedeul obișnuit de îngrășare, fără „Mastol”. După 25 de zile, la cântărire

porcul îngrășat cu „Mastol” a fost cu 13 kgr. mai gras, decât cel îngrășat fără „Mastol”.

Pentru vaci cu lapte, boi, cai etc. este suficientă câte o porție zilnică de 400—500 grame, pe când pentru porci, oi, capre etc. abea se necesită 170—180 grame de „Mastol” brevetat și de guvernul român cu ord. 52.384—928.

Popularitatea îngrășămintei „Mastol” o caracterizează destul de eclatant și faptul, că această îngrășămintă se procură pretutindeni, de către gospodarii intensivi. Chiar și dl dr. Mihali, primarul orașului Cluj, a comandat mari cantități pentru gospodăria dsale.

Drogueria Rózsa-Royal, între altele, a atras atenția vizita-

torilor cu produsele sale Chinosol și cu ale firmei „Behringwerke” din Magdeburg, cunoscute sub marca „Immunserum”, de asemenea și cu produsele fabricii Lysol din Viena.

„Chinosol”-ul este un desinfectant

Expoziția produselor agricole

În privința produselor agricole s'au distins:

Gospodăria Frații Szász din Dezmir (Cluj), cu produsele sale speciale de caș, cu grânele climatice Székács și cu macul hatvanian. Gospodăria model o conduce tânărul Ștefan Szász, gospodar modern diplomat, care caută să și intensifice calitatea produselor gospodăriei pe toate căile, cu cele mai noi invenții. Ferma Szász a adus la expoziție și grânele nobile și secretele de toamnă produse cu sistemul No. 3 și 38 și B. Z. No. 7. al dlui dr. Konopi, cunoscut sub marca „Semânta”.

Dl dr. Ștefan Eöng, a adus la expoziție vinuri podgorene.

Soc. Comercială a Agricultorilor din Arad s'a evidențiat cu mac hatvanian, vestită semântă curată de lucerna și trifoi roșu și cu grâu de Székács și Banhid.

Gospodăria Simion Lazar din Cristiș cu excelente semănțe de napi și grâne.

Scoala Săsească Agricolă din Földvár cu diferite semănțe altoite de zarzavaturi și iarbă, lângă cari și o mulțime de soiuri de cartofi, furaje și cereale.

Expoziția colectivă a Ministerului Domeniilor a atras și atenția laicilor cu fotografiile dela fermele model din Guruslău, Ceanul-Mare, Făgăraș și Turda.

Expoziția aceasta s'a organizat de către Inspectoratul din Cluj, care a evidențiat și grânele „Arnaut”, ce se produc în genere în proporție de 20 chintale pe câte un hectar, având 83 kgr. hectolitru. Succes general a mai înregistrat Ministerul Domeniilor cu păstăioase oușuri Zieger, porumb ardelen, iar din zarzavaturi cu mazărea „Victoria”, documentând că fermele model, în România ocupă locul de frunte atât în privința agriculturii, cât și în privința păsirilor de animale domestice.

Dl Dr. Coloman Konopi din Odvos (Arad) și-a evidențiat ferma

Banca Centrală la expoziție

Senzație viu a produs la expoziție Banca Centrală din Cluj, care și-a evidențiat o foarte bogată colecție de semințe de trifoi și de mașini necesare împlântării și curățirii trifoiului. Între mașini am remarcat unele engleze de sistem „Bedell”, magnetice decuscutorea seminței de trifoi și altele de sistem Röber, cu ventilatoare, care împlântesc și curăță foarte excelent semințele de trifoi.

Trierele Wegeberer de trifoi cu toată demnitatea s'au evidențiat alături de aceste mașini excelente, la cari s'au mai atașat și practicele triere Lübke, necesare îndepărtării respective selecționării întorțelului din semințele de trifoi, care până acuma nu se prea putea separa de semințele de trifoi,

tant pentru animale (hrane, dureri de gură și unghii) și chiar și pentru boale de păsări este un foarte bun preventiv.

„Immunserum”-ul produs de firma „Behringwerke” este cel mai practic contra ciumei porcine, fiind utilizat de toată lumea pentru

vaccinarea și vindecarea porcilor impotriva feștei porcine.

Ministerul Domeniilor a autorizat oficial lansarea acestui produs în România, unde până acuma nu se prea găsea nici un desinfectant mai practic în această privință.

Renumitul „Lysol” unul dintre cele mai bune și mai practice desinfectante pentru rane, de asemenea a fost expus de către marea droguerie Rózsa-Royal, înlăturând insectele dela rane.

cu cereale nobilizate, respective altoite.

Dl Conte Arthur Teleki și a evidențiat ferma cu o expoziție colectivă de plante.

Dl Conte Adalbert Teleki și-a realizat succese cu ovășul din Dupan, grânele rusești și altele nobilizate.

Academia Agricolă din Cluj a uimit lumea cu expoziția sa colectivă, în care am remarcat semănțe de porumb timpuriu, napi și alfel de semințe, cu cari s'a prezentat ca una din cele mai frumoase colecții.

R. M. S. și-a evidențiat produsele prin Inspectoratul Regional XII. Târgumureș, cu diferite tutunuri de țigarete, lulea și produse excelente de țigarete și țigări.

Produsele R. M. S. premiate de Uniunea Agricolă din Ardeal cu medalia de aur, în tot cazul au meritat distincția ce li-s'a acordat,

Apicultura

Uniunea de Apicultură din Ardeal de asemenea a produs un viu interes, cu produsele sale de miere, în special prin dl O. Stief, membru în comitetul Uniunii de apicultură din Ardeal, care a relăvat prin conferințe speciale importanța apiculturii.

Apicultorul Carol Bléneși din Ciucsândonic cu sfârșala de miere, inventată de d-sa, a produs mare senzație, acest aparat fiind foarte practic, ieftin și indispensabil în branșa apicultorilor.

Expoziția de fructe și flori

Dl Emerich Babos s'a distins în special cu colecția de flori diverse, fructe nobile și compoturi excelente. Vinurile de soi ale dsale de asemenea au fost o adevărată atracție, ca și perele, merele etc. produse în ferma dsale, de care se ocupă mai mult din distracție

neavând mașini, respective triere perfecte.

Banca Centrală cu aceste aparate își selecționează atât de excelent sămânțele de trifoi în special iarna, dar în lunile de vară stă cu toată plăcerea la dispoziția clienților, cari doresc să și selecționeze perfect semințele de trifoi și foarte reduse taxe ia pentru curățirea semințelor de trifoi dela particularii, cari doresc să aibe semințe complet curățite de orice incoveniente.

Nitrogen S. A. pentru îngrășămintă chimică Diciosănmartin

s'a evidențiat cu produsele sale foarte necesare agriculturii. Dl Dr. Nicolae Bittera, profesor al Academiei Agricole din Magyaróvár, cu ace-

astă ocazie, în conferințele de la Brănești de branșe a atras atenția vizitatorilor, asupra importanței îngrășămintei nitrogenice în cultivarea pământurilor arătând, că

terenurile gunoiate cu îngrășămintă nitrogenică, inversec mai repede primăvara, decât acele gunoiate cu altfel de îngrășămintă.

Ingrășămintea de calciu nitrogenică, îndepărtează foarte repede orice inconvenient și din vii, iar la cultivarea cerealelor este indispensabil.

„Phönix” fabrică de produse chimice și vitriol din Baia-Mare s'a evidențiat cu *superfosfat*, o îngrășămintă necesară în special terenurilor de pe cari dorim recoltă timpurie.

Soc. Chimică Română „Mărășești” s'a prezentat la expoziție cu *superfosfat* și îngrășămintă combinată de pământ, al cărui rezultat l'a evidențiat cu mostre din produsele excelente cultivate pe terenuri îngrijite cu îngrășămintă produsă de fabrica sa.

Industria de Argilă din Câmpia Turzii și-a adus produsele sale de țigle etc.

Uniunea Agricolă Săsească din Tara Bârsei și firma Marko & Co. din Brașov și-a prezentat mașinile de săpat sistem Scholtzer.

Gea-Krayer din Timișoara s'a evidențiat cu prafuri de porci și vite.

„Saturnus”, întreprinderea comercială în Sf. Gheorghe, cu prășărătoare de gunoi artificial.

Weinrich & Zapfe din Cluj, cu aparate necesare conservării plantelor, cu site de mori și pompe de apă.

Soc. de Bere Turdeană a pus la dispoziția vizitatorilor excelentele sale produse de bere: „Regală”, „Lux” și „Gloria”, pe care publicul le-a consumat cu mare deliciozitate.

Concursul de tractoare

În legătură cu expoziția organizată, s'au făcut și probe de cultivare a pământului cu diferitele mașini aduse în acest scop la expoziție.

Societatea Română pt. Comerț de Mașine Agricole (Cluj), sub conducerea dlui director Katona. a făcut proba cu tractorul Mc. Cormick, având în adâncime de 20 și de 35 cm. cu cel mai mare succes. Tractorul construit după tip de automobil, se manipulează foarte ușor, nereclamând specializare îndelungată, decât câteva explicații. Acest sistem de tractoare și-a acaparat foarte repede încrederea publicului, încât și la fața locului s'a comandat din ele un număr mai mare.

Societatea a mai expus batozele aduse la expoziție de firma aceeași, deasemenea s'au dovedit excelente, fiind cu un metru mai lungi, decât altele și

având mai mare capacitate de funcționare, muncind mai economic decât orice soi de batoze.

Cu mașinile de selecționat și curățat semințele, de asemenea a produs mare senzație, fiindcă aceste mașini nu erau cunoscute până acuma în România. Mașinile aceste totodată

selecționează și soiurile de semințe

după calitate și greutate, contribuind la nobilitarea recoltelor. Guvernul maghiar, având în vedere acest amănunt, a ușurat agricultorilor procurare, acestui soi de mașini, cu avantajii pecuniare, plăindu-se $\frac{1}{3}$ parte din preț, de către stat. Asemenea inițiativa ar fi necesară să pornească și camerele cu uniunile agricole în România pentru cultivarea rațională a bogățiilor noastre agricole.

Mașinile necesare industriei morăritului, evidențiate la expoziție tot de Societatea Română de Ma-

șini Agricole, au contribuit în mare măsură la completarea străduințelor ce s'au depus în interesul cultivei agricole. Cu astfel de mașini vestite s'a instalat între altele: Moara Bega din Timișoara, Moara László din Oradea-Mare, Moara Cilindrică din Jimboia și Moara Steaua din București etc. În Ungaria aproape toate morile sunt instalate cu mașini de ale acestei întreprinderi, dovedind, că produsele de mașini ale Primei Fabrici Ungare de Mașini, reprezentată în România prin Societatea Comercială Română de Mașini Agricole (Cluj), sunt dintr-un soi mai favorizat, în relații europene.

Soc. Comercială „Economia” din Oradea-Mare și-a prezentat tractoarele W. D. Hanomag de 28 HP. cari și pe teren greoi, ară perfect și cu toată es'ie mai ieftin, decât cele similare acestora, este foarte convenabil și în special gospodăriile mijlocii, având toate inovațiile ce se cer. Se manipulează ușor și cu puține spese de regie, având menirea să înlocuiască tractoarele „Ford” tip vechiu, cari deocamdată nu se mai fabrică. Tractoarele aceste au obținut medalia de aur.

Dl. Andrei Singer, proprietar de atelier de mașini în Oradea-Mare, și-a prezentat la expoziție o mașină de țesut automat, mânăta cu picioarele și care s'a patentat, în afară de România, în mai multe țări, dintre cari în Turcia, Grecia, Bulgaria etc.

Mașina de țesut este construită din lemn primitiv, având menirea să înlocuiască răboiul și o construcție, care dă posibilitate omului, ca să poată lucra ușor cu această mașină, care lucrează cu o capacitate, ce întrece orice altă mașină de până acuma, încât pentru sate este indispensabilă.

DIANA sósorszsz, vezérképviselet „GEA” KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

Situația economică a României în preajma Stabilizării

(3)

de G. Mantu

Industria lemnului

Este una din principalele noastre ramuri de produse având chemarea să valorifice întinsele regiuni păduroase ale Carpaților și Ardealului, unde de altfel se și aflau puternice exploatare forestiere înainte de război.

În 1913 fabricile de cherestea din România întregită au produs circa 150.000 vag. în 1925 și 1926 se poate evalua producția lor la 120.000 vag. dintre cari 110.000 vag. pe an s'au exportat.

Unii specialiști (prof. Bungețianu, inspector silvic Florescu) susține că pentru a nu depăși creșterea normală a pădurilor ar trebui ca producția cherestelei să nu fie mai mare de 70.000 vag. pe an.

Trebue să observăm că în ultimii ani din cauza prețului ridicat de cost, a taxelor de export, a scumpetei tarifului CFR și a dobânzilor ridicate prețurile lemnăriei determinate de prețurile mondiale, au fost nerume... pentru exploatare și industriași, astfel că piața lemnului trece prin o criză acută, care se vădește și prin faptul că bilanțurile Societăților forestiere arată în 1928 pierderi de 175 mil. lei față de un beneficiu de 207 milioane.

Industria Hârtiei

În schimb a dat beneficiu frumoase, Fabricile Letea, Bușteni, Zărnești au împărțit dividende de 20 la sută.

Această mare rentabilitate se explică ușor dacă ținem seama de protecția tarifului vamal, care crează un monopol pentru industria indigenă a hârtiei deși ea ar trebui să se poată desvolta între existența materiei prime, fără acest ajutor excepțional și pe spinarea consumatorilor.

O altă industrie care găsește condiții naturale de existență la noi în țară și care totuși se bucură de o prietenie exagerată este:

Industria zahărului

Producția fabricilor noastre de zahăr s'a ridicat de la 6600 vagoane în 1913 la 13.500 vagoane în 1926 și la 14300 vagoane în 1927, acoperind cu suficiență consumul intern.

Prețul zahărului este însă cu mult superior celui mondial. Astfel în 1927 prețul intern a fost loco fabrică de 25 lei kgr., prețul de Hamburg în Decemb. 1927 era de 11.50 l. pe kgr. sau aproximativ 12.50 l. adus la Constanța.

Prin urmare prețul zahărului fabricat în țară e dublu, decât în străinătate.

tatea de aceea și fabricile de zahăr dau beneficii frumoase.

Soc. Danubiană arată în bilanțul pe 1926 la un capital de 750 mil. lei un beneficiu de 139 mil. adică 18% Fabrica Chitila a dat un beneficiu de 15 mil. lei la 52 mil. capital sau 29%, — iar fabrica Ripiceni 32 mil. lei la un capital de 200 mil. sau 16 la sută.

Industria cimentului

Deasemenea găsește condiții naturale favorabile de dezvoltare în țara noastră mai ales în regiunea Turda, unde pe lângă materie primă poate utiliza un combustibil ieftin: Gazul metan.

Totuși cartelul fabricilor de ciment a știut să obțină o protecție vamală de 100% pentru a impune prețul excesiv de 27.000 lei de vag. loco fabrică consumației interne, pe când cimentul polonez de foarte bună calitate se oferă la granița noastră cu 10—12.000 lei vagonul.

Rentabilitatea fabricilor de ciment în asemenea condiții e explicabil să fie foarte mare: în 1925 a fost de 27% și în 1926 de 24% dar producția față de cea antebelică e mult inferioară, ceea ce se explică prin restrângerea consumului pricinuită în bună parte din cauza prețului ridicat. Scumpetea cimentului din pricina cartelării fabricilor și a tarifului vamal apasă greu asupra construcțiilor și contribuie criza de locuințe.

Vom analiza acum situația a 2 în-

O astfel de mașină costă 30.000 de lei și se poate plăti în rate, ca și mașina de cusut, încât și-o pot cumpăra și cele mai sărace gospodăre. Mașina aceasta, care la expoziție a fost premiată cu medalia de aur, este foarte practică în special pentru casele și moșiile, cari în uzină proprie își țes hainele și albiturile.

Târguri pentru porci de export în Careii-Mari

Legea oborurilor, după cum se știe, a lasat în sarcina camerelor de comerț, aranjarea târgurilor de vite. Astfel pentru târgurile ce sunt a se organiza în Sătmar, a avut loc zilele aceste o consfătuire la Zălau, sub prezidenția dlui dr. Lobonțiu, prefect de județ. La această consfătuire a participat și dl. Căciulă, secretarul general al Camerei de Comerț din Cluj, în al cărei raion cade această regiune.

Intrunirea a hotărât să se organizeze anual patru târguri de țară în Sătmar, cerând în acest scop autorizație și subvenție de la guvern în special pentru târguri de porci de export.

Licitații

Primăria din Oradea-Mare, publică licitație pe ziua de 29 Septembrie pentru lucrările de transformare, ce se necesită la frigiferul abatorului comunal. La oferte se anexează 5% vadiu, lucrările trebuind terminate în decurs de 75 zile de lucru de la începere.

— Primăria municipiului Arad, după cum anunțasem, publicase concurs de licitație pentru repararea trotuarelor orașului. Două firme și-au prezentat ofertele pentru aceste lucrări: „Rossi & Pellegrini” și „Bitumen” din Oradea-Mare. Consiliul a încredințat Oficiului Tehnic al orașului examinarea ofertelor.

dustrii, cari deși ar trebui să prospereze în țara noastră, deoarece se bazează pe produse agricole — trece printr-o criză acută: Industria morăritului și a tăbăcăriei.

Industria morăritului

care ajunsese la o prosperitate remarcabilă înainte de război e azi în plină criză.

Astfel pe când în 1915 morile mari sistematice au avut o producție de 260.000 vagoane, în 1925 n'au măcinat decât 57.000 vag. și nu lucrează decât cu cel mult 30% din capacitatea la producție.

Pierderile industriei morăritului arătate de bilanțuri se cifrează în 1925 la 50 mil. lei față de 36 mil. beneficii, iar în 1926 la 93 mil. față de 31 mil. beneficii.

Printre morile mari, cari au suferit pierderi însemnate cităm: Moara Steaua din Galați cu o pierdere de 10.754.000 l. în 1925 și 6.658.000 în 1928, moara Timișoreană cu 9 mil. lei pierderi în 1926, moara Comercială din București cu 7.267.000 lei pierderi, în 1925 și moara Decebal cu 3 mil. 367.000 lei pierderi în 1926.

Criza industriei morăritului se explică prin reducerea enormă a exportului de făină și pierderea deșeurilor ei de desfacere, din pricină pe de o parte a reducerii producției grânelor și pe de altă parte a pierderilor rezultate din o politică economică de prohibiții și taxe excesive de export.

(Va urma.)

A temesvári tábla másodszor is feloldotta az aradi Egyesült Bank ellen elrendelt csődöt

A bank nem fizetéképtelen, mert megállapítást nyert, hogy a csődkerők összes követeléseit kielégítette — Közelebbről újabb részlettörlesztést kapnak a betétesek

Részletesen ismertettük azokat az eseményeket, amelyek az aradi *Egyesült Bank Rt.* csődjével és fizetéképtelenségével kapcsolatosan lezajlottak és amelynek hullámverései még most sem csendesedtek el. Megirtuk, hogy

a pénzügyi szamos irrealis ipari vállalkozás miatt immobilá vált

és olyan helyzetbe került, hogy a hitelezők többsége hozzájárult a pénzügyi igazgatóságának a felszámolást elhatározó javaslatához. Több türelmetlen hitelező azonban elégedetlen volt a likvidálás menetével, keveselte a különböző kiváltságok behajtásából részükre eső kvótát és ezért csődöt kért a pénzügyi ellen, amelyet az aradi törvényszék el is rendelt.

Az aradi Egyesült Bank felszámolóbizottságának felebbevétele alapján a temesvári tábla revízió alá vette az aradi törvényszék ítéletét és

formai okokra való hivatkozással feloldotta a csődöt.

A temesvári táblának ezen határozata után *Mekola Vilmos*, *Csizmás Jakab*, *Pless Margit*, *Deutsch Miksa* és „*Mircea*” jelíges betét személyileg ismeretlen tulajdonosa újabb csődkervényt adott be az aradi törvényszékhez, mely

a múlt hó 9-én újlag megnyitotta a csődöt az aradi Egyesült Bank ellen.

A felszámolóbizottság újabb felebbezással élt és a temesvári tábla arra való hivatkozással, hogy a bank két csődkerő követelését teljesen kielégítette, a másik két hitelezővel pedig későbbi fizetési terminusban állapodott meg, tehát

a csődkerők már nem is tekinthetők a bank hitelezőinek, megsemmisítette az aradi törvényszék végzését és elrendelte a csőd feloldását.

A pénzügyi képviselőiben dr. *Gropsian Mihály* temesvári ügyvéd igazolta az aradi tábla előtt, hogy a *Mircea* jelíges betét tulajdonosát hirtelen szőlőtől fel, hogy jelentkezzék betétének felvétele végett, az illető azonban nem jelentkezett és koholt személy kérésére nem lehet csődöt elrendelni, tehát az aradi törvényszék súlyosan tévedett végzésének megváltoztatásakor.

A táblai tárgyaláson dr. *Luțai Cornel*, aki a pénzügyi csődtömeggondnoka volt, azt állította, hogy a csődkerőket nem a csődtömegeből elégítették ki.

Véleménye szerint a bank aktívái körülbelül 30 millió lejre becsülhetők, ezzel szemben a passzívák 120 millió lejt reprezentálnak.

László Ferenc dr. aradi ügyvéd, a felszámolóbizottság nevében ezzel szemben kijelentette, hogy a felszámolás szisztematikusan folyik, a hitelezők és betétesek tőkájük 40—50 százalékát kapják vissza, míg

a csőd fentartása esetén a kielégítési kvóta alig lenne 3—4 százalék.

A passzívák legnagyobb része, körülbelül 108 millió lej betétekből szá-

mazó követelés, a betétesek túlnyomó többsége azonban kijelentette, hogy lemond követelése teljes kiegyenlítéséről és elfogadja azt az összeget, amelyet a felszámolóbizottság állapít meg részére.

A bank passzívái körülbelül 12 millió lejre becsülhetők és erre az összegre bőséges fedezetet nyújt a körülbelül 30 millió lejes aktiva,

tehát az aradi Egyesült Bank nem fizetéképtelen és nem lehet a csődöt ellene megnyitni.

A temesvári tábla hosszas tárgyalás és tanácskozás után kihirdette határozatát, amely szerint

az aradi Egyesült Bank ellen

A kedvezőtlen termés kilátások miatt a kormány a tengeri export betiltását tervezi

Amerikai tengeri érkezett a duna kikötőkbe — Buenos Airesben ezer vagon tengerit hajóztak be Romániába szóló rendeltetéssel

A romániai gabonatermésről a legellentétebb hivatalos jelentések és becslések láttak napvilágot a napilapokban és a szakajtóban. A legbizakodóbb becslések és a legpesszimistikusabb jóslások között variálódtak azok a nyilatkozatok, amelyek Románia 1928. évi termésátlagáról számoltak be. Míg a buza, rozs, árpa és zab mennyiségéről az összes hivatalos jelentések és magánbecslések kedvezően vagy kielégítően számoltak be, addig az agráriusok egyöntetűen megállapították azt, hogy

Románia idei tengertermése mélyen a normális nivå alatt fog maradni és valószínű, hogy a belföldi szükséglet ellátására tengerit fognak importálni.

A legutóbbi minisztertanács is foglalkozott ezzel a nagyfontosságú kérdéssel és engedélyt adott egyes nagyobb pénzügyi intézeteknek, hogy mini-

másodszor is elrendelt csődöt feloldotta

azzal az indoklással, hogy a csődkerők követelésüket megkapták, koholt, illetve ismeretlen személy kérésére pedig a csődöt a joggyakorlat és a kereskedelmi törvény szerint elrendelni nem lehet, hanem csakis tényleges vagy jogi személyiség kérelmére

A temesvári tábla döntése Aradon és a Bánság közgazdasági köreiből nagy megnyugvást keltett és most már jogosan remélhető, hogy az aradi Egyesült Bank felszámolását újabb komplikációk nem fogják megnehezíteni.

A táblai döntéssel kapcsolatosan *Romanescu Gergely* vezérigazgató és dr. *László Lipót*, a felszámolóbizottság vezetői kijelentették, hogy a felszámolóbizottság a csőd tartama alatt sem függesztette fel a likvidálás munkáját és több hitelezővel kielégítő egyezséget kötött. A csődtömeg visszavétele után azonnal megkezdik az intenzív munkát és remény van arra, hogy a betétesek részére közelebbről újabb részlettörlesztést folyósíthat a likvidáló bizottság.

málisan megállapított vám mellett tengerit importálhassanak.

Azokban az években, amikor Románia tengertermése elérte az átlagos nivót, 120—140 ezer vagon kukoricát szokott exportálni, az idei termés azonban — szakértők véleménye és megállapítása szerint — még akkora sem lesz, hogy a belföldi piac szükségletét kielégítse.

A mezőgazdák és a romániai hitelezők tulajdonosai a kritikus helyzetre való tekintettel

akciót kezdeményeztek, hogy a kormány tiltsa meg a tengeri exportálását,

azok pedig, akik a kedvezőtlen termés kilátásokban jó üzleti konjunktúrát véltek felfedezni,

Amerikából rendeltek nagyobb mennyiségű tengerit.

A konstancai és brailai kikötőkbe

már megérkezett az első amerikai tengeri szállítmány és ennek eredményeként a regáti gabonapiacra már nyugodtabb lett az eddig ideges hangulat.

Buenos Airesben ezer vagon tengerit hajóztak be Romániába szóló rendeltetéssel

és így remélhető, hogy a tengeriben kibontakozó spekulációt idejében sikerül megfékezni és a szegényebb lakosság, valamint a hitelezők reális áron elégíthetik ki szükségleteiket.

Az amerikai tengeri megérkezésének hírére Galauban és Brailában esett a tengeri ára, amely nagyobb tételek lekötésénél legutóbb 90 ezer lej körül ingadozott. Szakmai kereskedők biztosra veszik, hogy az amerikai kukorica további árlemorzsolódást fog előidézni a romániai gabonapiacra.

Rendkívüli közgyűlést tart a Nagykárolyi Birtokossági Malom Rt.

A Nagykárolyi Birtokossági Malom Rt. szeptember 16-án rendkívüli közgyűlést tart, amelyen az igazgatóságban megüresedett helyet töltik be, a felügyelőbizottságba választanak még egy tagot és háromtagú hitelesítő-bizottságot választanak, amely bizottság a részvénytársaság mérlegét és ügyvezetését fogja felülvizsgálni és hitelesíteni.

Sertés-exportvásárokat rendeznek Nagykárolyban

Mint ismeretes, az Obortörvény a vásárok rendezését a kereskedelmi és iparkamarák hatáskörébe utalta. A Szatmármegyében megtartandó vásárok rendezésében dr. *Lobonțiu Emil* prefektus elnöklével Zilahon értekezlet tartottak, amelyen résztvett *Căciula Miklós*, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara főtitkára is, miután Szatmármegye a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara működési területéhez tartozik.

Az értekezlet elhatározta, hogy Nagykároly székhellyel export-sertésvásárok rendezését engedélyezi.

Az értekezlet elhatározta azt is, hogy a Nagykárolyban megtartandó sertés-exportvásárok céljára kétmillió lej szubvenciót kér a kereskedelemügyi miniszteriumtól. Végül elhatározták az értekezleten, hogy Nagykárolyban évenként négy országos vásárt fognak rendezni.

FABRICA DE SIFON

„SALON”

SZIKVIZGYAR

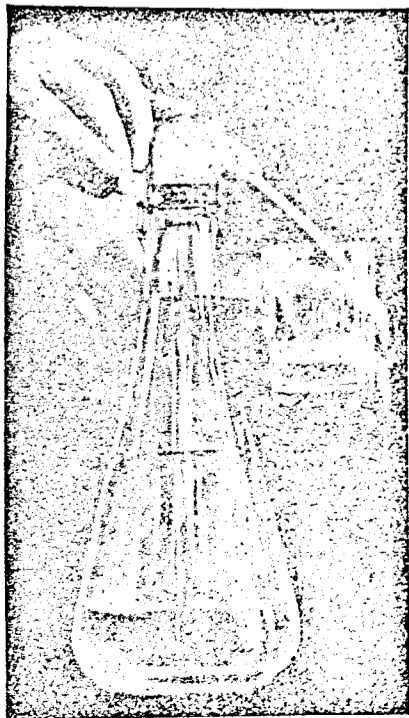
ARAD, PIATA CATEDRALEI (TÖKÖLY-TÉR) No. 14.
TELEFON: 430

Beji numai

Sifon „Salon”
căci aceasta se distribuiește în sticle universal patentate, higienice, curățite la fiecare ocazie dinnăuntru și dinafară.

Csak

„Salon” Szikvizet
igyunk, mert ez világszabadalmazott, higiénikus, kívül-belül állandóan tisztított kengyelzárás palackokban kerül forgalomba!

Uj korszak előtt a kolozsvári Nerva szanatorium

Kibővítették az osztályokat és leszállították az ellátási díjakat — Friss tőke vonul be a gyógyintézet részvénytársaságához

A kolozsvári Nerva Szanatorium hosszú idő óta huzódó ügye végre megoldáshoz jutott.

A szanatoriumot a hitelezők-ből alakult új igazgatóság vette át és vezeti tovább. Az új igazgatóságnak sikerült a hitelezőkkel barátságos módon kiegyezni és így a szanatorium működésében fennakadás nem állott elő. Az új igazgatóság megfelelő anyagi forrásokkal rendelkezik arra, hogy a szanatorium reorganizálásához szükséges tőkét megszerezze.

A szanatorium fokozottabb mértékben kíván a közönség rendelkezésére állani és ezért osztályait kibővítette.

A jövőben — fertőző betegek kivételével — mindennemű betegeket és betegségeket szakszerű kezelésben kíván részesíteni az igazgatóság és ennek elérésére megengedte, hogy a betegek kezelőorvosai (vidéki orvosok) betegeiket a szanatorium területén és további ápolásban részesítsék és a beteg orvosának szakszerű tanácsait az intézet mindenben respektálni fogja.

A szanatorium igazgatósága sebészeti osztály felállítását is terve vette,

sőt miután a jelenleg rendelkezésre álló felszerelések lehetővé teszik, kisebb műtétek elvégzését már is megkezdte. Az igazgatóság három osztályt állított fel, hogy a betegek vagyoni viszonyainak megfelelően helyezkedhessenek el a szanatoriumban. Az igazgatóság az ellátási díjakat lecsökkentette, hogy a szegényebb osztály számára is hozzáférhetővé tegye a szanatoriumi szakszerű orvosi kezelést.

Az új ellátási díjak: I. osztályban napi 350 lej, II. osztályon 250 lej, harmadik osztályon 150 lej.

Az új igazgatóság tekintélyes tőke-csoporttal tárgyal, mely az intézetet az új igazgatóságtól átvénné és azt

a legmodernebb felszerelésekkel kiegészítve Erdély egyik legnagyobb szanatoriumává építené ki,

illetve fejlesztené. A kezdeményező tárgyalások az új igazgatóság részéről kedvező fogadtatásra találtak és valószínű, hogy az összes függő kérdéseket sikerül rövidesen megoldani és így az utolsó akadály is elhárul a Nerva szanatorium új alapokra fektetett, teljes reorganizálásának útjából.

részvényesek, mint a betétesek nagy érdeklődéssel várták, hogy az igazgatóság leírasi tranzakciója mennyiben fogja megjavítani a pénzügyi helyzetét és visszaszerezni a régóta nélkülözött mobilitást.

Az igazgatóságnak a pénzügyi megmentésére irányuló kísérletei sajnos eredménytelenek voltak

és ezért az igazgatóság már a folyó évi május havában elhatározta, hogy az intézetet ért jelentős veszteségekre való tekintettel a Pankotai Népbank Rt. felszámol. A felszámolást elhatározó közgyűlésen

az igazgatóság olyan helyzetjelentést adott, mely szerint az összes

hitelezők 100 százalékos kielégítést fognak kapni

és így veszteség a bank hitelezőit, betéteseit és részvényeseit nem fogja érni.

Annál nagyobb feltűnést keltett, hogy a felszámolást elhatározó közgyűlés után alig néhány héttel a pénzügyi igazgatósága kérte a csőd megnyitását, amelyet az aradi törvényszék el is rendelt. A csőd elrendelésével Pankota egyik legrégebbi pénzügyi szűnik meg és a hitelezők a csőd eljárás folyamán vizsgálat tárgyává kívánják tétetni azt is, hogy milyen okok idézték elő az egykor virágzó és mobil pénzügyi összeomlását?

A kereskedelmi és iparkamarák összeírják a romániai alattvalók magyarországi követeléseit

A kereskedelem- és iparügyi miniszterium a román alattvalók magyarországi követeléseinek az 1924. évi december 19-iki Monitorul Oficialban megjelent román-magyar pénzügyi kedvezmény értelmében történő rendezésével kapcsolatosan felhívta a kereskedelmi és iparkamarákat, hogy a kamara körzetében lakó kereskedőkhöz és iparosokhoz, akiknek a magyar állammal, valamint magáncsokkal és magyar jogi személlyel szemben követeléseik vannak, intézzenek felhívást, hogy követeléseiknek táblázatba való összefoglalása és a kimutatásnak a miniszteriumhoz való felérjesztése céljából jelentkezzenek a kamara vezetőségénél.

A jelentkezés alkalmával a táblázat egyes rovataiba a következő kérdésekre kell válaszolni:

1. A hitelező neve.
2. Az adós neve.
3. A szerződés időpontja.
4. A kölcsönadott összeg.
5. A kölcsön fajta (jelző, kölcsön).
6. A pénzeszköz, amelyben a kölcsönt megkötötték.
7. Az amortizáció ideje.
8. A kamatok.
9. Megjegyzések, amely rovatban fel kell tüntetni minden követelés jelenlegi pontos mérlegegyenlegét.

Az érdekeltek saját érdekében járjanak el, ha rögtön közlik az illetékes kamara vezetőségével a kért adatokat, mert csak így remélhető ennek az évek óta húzódó kérdésnek végleges és eredményes rendezése.

Elrendelték a csődöt a Pankotai Népbank Rt. ellen

Az összes tartalékok leírása és a pénzügyi felszámolásának elhatározása sem tudta megakadályozni az összeomlást — A követelések december 6-ig jelentendők be

Részletesen beszámoltunk annak idején azokról a fizetési nehézségekről, amelyekkel a Pankotai Népbank Rt. küzdött. A pénzügyi igazgatósága hosszú tárgyalást folytatott a hitelezőivel a kényszerregezés megkötése érdekében, a pénzügyi szanálására irányuló kísérletek azonban végül is meghiúsultak, mert

az aradhegyaljai hiszgyádnak, akik a bank betétállományának majoritása felett rendelkeznek, nem fogadták el a felajánlott kvótát.

A bank igazgatósága a sikertelen egyezkedési kísérletek után beadványt nyújtott be az aradi törvényszékhez és kérte a csőd megnyitását. Az aradi törvényszék csődbírósága a pénzügyi ellen elrendelte a csődöt és tömeggondnokul dr. Barsan siriai (világosi) ügyvédet nevezte ki, helyettesül pedig dr. Raicu aradi ügyvédet.

A követelések bejelentésének határideje december 6-án jár le, míg a követelések verifikálását a december 12-én megtartandó tárgyaláson fogja eszközölni a csődbíróság.

Elsők voltunk, akik beszámoltunk még a folyó év május havában arról, hogy a Pankotai Népbank Rt. 1927. évi mérlege, illetve a zárszámadást kiegészítő igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentés milyen nagy feltűnést keltett közgazdasági körökben és milyen kommentárokat adott alkalmat.

A Pankotai Népbank Rt. ugyanis 13 millió 900 ezer lejes váltótárcájából 1 millió 300 ezer lejt írt le, 938 ezer 206 lejt kivevő folyószámla kihelyezését teljesen leírta, az értékpapírállományból 248 ezer lejt írt le, összesen tehát 2 millió 486 ezer 206 lejt hozott leírásba.

Az igazgatósági jelentés szerint „a nagymértű leírásokat a tényleges vagyonállapot feltüntetésére irányuló igyekezet tette szükségessé.” A leírásoknál felhasználták a 2 millió 500 ezer lej részvénytőkájú pénzügyi 2 millió 50 ezer lejt kitevő tartalékait, továbbá az 1926. évi üzleteredményt és a szokatlanul nagyarányú leírások után

a Pankotai Népbank Rt. végeredményében 8238 lej „különbözettel zárta 1927. évi üzletétét.

A mérlegből és az igazgatósági jelentésből nem volt megállapítható tisztán, hogy a hatalmas összegű leírások után mennyi a pénzügyi reális vagyona és éppen ezért úgy a

Revízió alá veszik az autóbusszengedélyeket

Dimitriu közlekedésügyi miniszter törvényjavaslatot készített az autóbusszforgalom szabályozásáról

Bukaresti tudósítónk jelenti: A múlt héten megtartott minisztertanácsban Dimitriu közlekedésügyi miniszter az autóbusszforgalmat szabályozó új törvényjavaslatot terjesztett be. A törvényjavaslat szabályozni kívánja az 1872. évi postatörvény alapján eddig kiadott autóbusszforgalmi engedélyeket.

A CFR kerületi igazgatóságainak jelentése szerint

az autóbussz tulajdonosok a városok között rendszerezett személyszállítással il-

lojális konkurrenciát csinálnak az államvasutaknak.

Panaszok érkeztek be memorandum alakjában a magánvasutak igazgatóságaitól is az autóbusszforgalom ellen. Az Ardealul Economic-Erdélyi Közgazdaság pedig, amely ezzel a kérdéssel részletesen foglalkozott, a vasutak és magánvasutak érdekeit szolgáló memorandumot terjesztett be még a tavasz folyamán Dimitriu közlekedésügyi miniszterhez lapunk főszerkesztője, Chirilă Traian útján.

Dimitriu miniszter már akkor megígérte, hogy az autóbusszforgalmat szabályozni fogja és olyan törvényt fog alkotni, amely a modern nyugati államok autóbusszforgalmi törvényeinek mintájára készül.

A törvényjavaslatot a közlekedésügyi miniszter most elkészítette és a parlament őszi ülésében törvényé fogják iktatni.

A törvény rendezni fogja úgy a személy-, mint a postai közlekedés és az autóbusszforgalmat is és az engedélyek kiadásának jogát, amelyet eddig a közlekedésügyi miniszterium alá helyezett postaigazgatóság gyakorolt, közvetlenül a közlekedésügyi miniszterium hatáskörébe fogják osztani. A törvénytervezet kötelezni fogja az autóbussz tulajdonosokat és a koncesszió tulajdonosokat, hogy a személyforgalomra beállított autóbusszokkal rendszeres menetrend alapján és árellenőrzött bizottság felügyelete alatt bonyolítsák le úgy a személyek, mint az árúk és postaküldemények szállítását.

TAVASZI
márciusi!

B
BAK
K

DREHER

D
á
c
i
a

sörök

SZENT
GYÖRGY

Közgazdasági problémák a Magyar Párt nagygyűlésén

Kijelölték a közgazdasági gyűlés előadóit és megállapították a programot

A lej stabilizációja, a külföldi kölcsön, az igazságszolgáltatás reformja, a kereskedelmi szabadság, a gyár- és kézműipar és a mezőgazdasági termelők problémái szerepelnek a tárgysorozaton

A gazdasági kérdések uralják ma minden országban és minden világ-részben a közéletet. A napi politika eseményei, a politikai pártoknak egymás ellen nyíltan és titokban lezajló machinációi eltörpülnek az aktuális közgazdasági problémák mellett, amelyeknek megoldását megfeszített munkával kísérik meg nemcsak az elméleti és gyakorlati közgazdászok, de a különböző világnézetet és politikai hitelveket valló politikai pártok vezetői is.

Románia állami és társadalmi életét is a gazdasági kérdések dominálják

és az uralmon levő liberális párt hatalmának megdöntésére közgazdasági kérdések előtérbehozásával folytatják akciójukat az összes ellenzéki pártok.

Az Országos Magyar Párt, amely majdnem minden kérdésben ellenzéki álláspontot foglal el a jelenlegi uralmon levő politikai párttal szemben. évek szisztematikus munkájával igyekszik megoldáshoz juttatni a megítélése szerint a kisebbségekre fontos és sérelmes gazdasági problémákat és éppen ezért kötelességünk tárgyilagos hűséggel és kritikával beszámolni és foglalkozni a Magyar Párt gazdasági akcióival is. Lapunk, mint szaklap felülemelkedve a pártpolitikai szempontokon kizárólag általános gazdasági érdekek szemszögéből megítélve kíséri figyelemmel az egyes politikai pártok gazdasági vonatkozású mozgalmait,

felemeli tiltakozó szavát az ország általános gazdasági konszolidációját veszélyeztető akciókkal szemben,

viszont teljes sulyával, tekintélyével és publicitásával támogatja az általános jót és közérdeket szolgáló gazdasági mozgalmakat, függetlenül attól, hogy az akció kezdeményezői melyik politikai csoportosulásnak vezetői és irányítói.

A gazdasági kérdéseknek fontosságát idejében felismerte az Országos Magyar Párt is, amely külön közgazdasági szakosztályt állított fel és ennek feladatává tette azoknak a gazdasági kérdéseknek, kormányintézkedéseknek állandó tanulmányozását és szemmel tartását, amelyek Románia lakosságának tekintélyes hányadát, a népkisebbségeket általában érdeklik. Az Országos Magyar Párt két évenként megtartani szokott nagygyűlései programján állandóan szerepeltek és szerepelnek a különböző gazdasági kérdések és a dr. Gyárfás Elemér szenátor elnökle alatt működő közgazdasági szakosztály helyes gyakorlati és taktikai érzékkel azokat a kérdéseket boncolgatja, amelyek a reális élettel szerves összefüggésben vannak és kivétel nélkül mindenkinek eleve nébe vágnak.

Az Országos Magyar Párt közgazdasági szakosztálya dr. Gyárfás Elemér elnökletével szeptember 12-én ülést tartott, amelyen a szakosztály különböző gazdasági kategóriákba tartozó tagjai nagy számban jelentek meg. Az ülés programja az Országos Magyar Párt nagygyűlését megelőzően, a folyó évi október hó 13-án Székely-

udvarhelyen megtartandó közgazdasági gyűlése tárgysorozatának megállapítása és előadóinak kijelölése volt. A szakosztály az egyes kérdések alapos megvitatása után a következő tárgysorozatot állította össze:

1. Pénzügy és kereskedelem:

a) A lej stabilizációja, a külföldi kölcsön, a külföldi hitelek és a hadikölcsön kötvények. Előadó dr. Gyárfás Elemér.

b) A magyar pénzügyintézetek együttműködése a többi gazdasági és társadalmi szervezetekkel. Előadó dr. Balogh Elek.

c) A hiteléletet megbénító igazságszolgáltatási bajok. Előadó dr. Lerner Sándor.

d) A kereskedelem szabadságát sértő rendelkezések. Előadó Kabos Árnin.

e) A kereskedelmi és iparkamaráknál szenvedett sérelmek és felkészülés azok újjáélesztésére. Előadó dr. Zágonyi István.

2. Iparügyek:

a) A gyárpar helyzete és főbb sérelmei. Előadó Hexner Béla.

b) A kézműipar helyzete és főbb sérelmei. Előadó Szabó Béni.

c) Az ipari szakoktatás. Előadó Csizsár Lajos.

3. Agrárpolitika:

a) A mezőgazdasági kamarák. Agrárreform. Előadó dr. Abrudbányai Ede.

b) A gabonaértékesítés. Az állatkereskedelem. Előadó Török Bálint.

c) Mit tehetünk kizgazdáink többtermelése érdekében? Előadó dr. Szász Ferenc.

d) A székelyföldi közhirtokosságok megszervezése. Előadó dr. Csiby Andor.

e) Az erdélyi magyarság mezőgazdasági szervezkedése. Előadó Mikó László.

A Magyar Párt közgazdasági gyűlésének tárgysorozata felüli tehát az összes olyan gazdasági kérdéseket,

A vendégipari munkaadók tiltakoznak a szeszes italok elárúsításáról szóló új törvényjavaslat ellen

Országos szövetségbe tömörülnek a romániai vendéglősök és kávéosok — Mit tárgyal a nagyváradi kongresszus?

A Vendégipari Munkaadók Szövetsége szeptember 27-én és 28-án Nagyváradon kongresszust tart.

A kongresszus foglalkozni fog a vendéglő és szállodaipar sérelmeivel,

melyek között elsősorban kell megemlítenünk az szeszesitalok eladására vonatkozó új törvényjavaslatot. A javaslat ellentétben a régi törvényvel a sör és bormérések számát nem fogja korlátozni, a lakosok arányszámától függetlenül lehet sör- és borméréseket felállítani. Ezzel szemben a szesz és szesztermékek árusítását súlyosan korlátozza az új törvénytervezet. A javaslat revíziót rendel el a szesz és szesztermékek árusításával foglalkozó iparosok között, sőt az eddig szerzett jogokat sem akarja respektálni.

Ha ez a javaslat eredeti megszövegezésében emelkedik törvényerőre,

a vendégipari munkaadók sorsa végetessé válik.

A kongresszus, illetve a vendéglősök és kávéháztulajdonosok a Szeszszindikátus támogatását is igénybe akarják venni a javaslat megváltoztatása

amelyek fontosságuknál fogva háttérbe szorítják a politika efemer értékű eseményeit. Lehet ezt a programot politikai és nemzeti szempontból kifogásolni, de az kétségtelen, hogy ezeknek a kérdéseknek a megoldása politikai és gazdasági programja kell legyen az államhatalmat gyakorló kormánynak is, mert a tárgysorozatban felsorolt gazdasági és pénzügyi problémáknak megoldása az állam egyetemes érdekeit szolgálja.

érdekeiben és legalább azt akarják elérni, hogy a már kiadott italmérési engedélyek status quo-ja fentartassék. Súlyos sérelme a szakmának a vasárnapi záróra is, mert a vidéki keresmárosok legnagyobb forgalmukat éppen vasárnap érnék el és így a vasárnapra elrendelt zárás életlehetőségeiket támadja meg.

Az erdélyi prefektusok a munkaügyi miniszteriumi rendelethez hivatkozva tetszésük szerint rendelkeznek a hatóságuk alá tartozó vármegyék területén a vasárnapi záróráról, míg a regátban a munkaügyi miniszteriumnak ezt a rendeletét sehol sem hajtják végre és a regáti keresmárosok vasárnap is nyitvatartják üzleteiket.

A vasárnapi zárási kötelezettség nagyban elősegíti a feketeszesz gyártását is, mert a falusi földműves, akit egész héten mezei munkája kötele, vasárnap a keresmárkat nem látogathatja és így arra kényszerül, hogy saját maga főzzön pálinkát, amely után természetesen adót nem fizet és így az államot is rendkívül károkozás éri.

A Garoflid-féle törvény illuzóriusá tette Erdélyben az italmérési jog gyakorlását. A harminc fokra hígított italokat az erdélyi közönség nem fogyasztja. A magas szeszadó megdrágította a szeszesitalokat és a feketeszesz rentabilitása minden falusi házból szeszfordét kreált.

A kongresszus memorandumot fog kidolgozni, melyet illetékes tényezőknek küld meg, hogy felhívja a figyelmüket a javaslat hibáira és megkísérelje a javaslat megszövegezőit jobb belátásra bírni.

A nagyváradi kongresszus fog dönteni az országos vendégipari és kávéházi munkaadók szövetségének megalakításáról is.

A szövetség elnökeül L. M. Leanteut szemelték ki, ki az új törvényjavaslat előkészítő bizottságának is tagja. Ha az országos szövetséget sikerül létrehozni, úgy ennek székhelye Bukarestben lenne, míg a csatolt területeken, így Erdélyben is Kolozsvár székhellyel vezértitkárságot állítanak fel. Az erdélyi vezértitkárság vezetésére Rác Domokos dr. és Fendrich Zoltán nagyváradi vendéglős jöhetnek kombinációba, míg a titkári teendőket Szirmai Károly az Alimentarea című szaklap szerkesztője látná el.

Megnyílt a „Record“-sörcsarnok

Clujon, Str. Iuliu Maniu (volt Szentegyház-utca) 3. szám alatt

A „Record“-sörcsarnokban kizárólag

a Temesvári Sörfőzde

Record-Special

és

English Porter

söreik kerülnek csapolásra!

Estéknként Puskás Béla zenekara hangversenyez.

Elsőrendű konyha! Uradalmi borok! Szolid kiszolgálás!

Cititi „Lennul“

Desvoltarea agriculturii

Motocultura inlocuind tracțiunea animală, iar îngrășăminte chimică, pe cea naturală, a contribuit în mare proporție la sporirea producției — Date statistice asupra desvoltării producției pe cale artificială

Aproape toate țările occidentale bine desvoltate din punct de vedere tehnic, în statisticele lor cu cifre controlate, arată, că producția le-a crescut mereu, în urma nizuinelor depuse pe toate căile în această privință.

In Italia

S'a constatat, că progresul, ce s'a făcut, în special în domeniul agriculturii, se datorește culturii intensive a pământurilor selecționate și acordării de credite agricole cât se poate de estinse.

In Germania

În urma culturii agricole intensive, recolta din acest an a fost superioară celei din anul precedent și chiar mediei ultimilor cinci ani.

Toate succesele, obținute în agricultură în ultimul timp, se datorează mai mult intensității culturii pământurilor, unde peste tot, motocultura a înlocuit tracțiunea animală, iar îngrășămintele chimice, în special azotul, sunt întrebuintate din ce în ce mai intensiv. Rezultatul intensificării culturii agricole, se evidențiază prin ieftinirea continuă a cerealelor, în special a grâului.

În Germania cu aparatele tehnice, respective mașinile agricole, producția s'a intensificat într'atâta, încât în acest an a înregistrat un plus de 2 milioane chintale, față de producția din anul precedent și de 6 milioane chintale, față de media anilor 1922—1927.

La noi

imediat după război, guvernele, în loc să încurajeze cultura grâului, au introdus confiscarea, rechizițiile și prețurile maxime, stânjenind cultul, agricol prin diferite vexațiuni. O adevărată goană a fost dusă împotriva agricultorilor, ale căror magazii au fost la dispoziția jandarmeriei și cooperativelor, cari dețineau recolta de grâu după plac,— pentru... asigurarea consumului intern. Prețurile au fost fixate opt ani de-a rândul, aproape la jumătatea prețurilor mondiale: Astfel s'a întâmplat, că atunci când agricultorul strein plătea cu 5 vagoane de grâu un tractor, un agricultor român trebuia să-l plătească cu 10 vagoane.

Cultivarea cerealelor la noi astfel a devenit imposibilă, din cauza scăderii prețurilor și inconveniențelor, cari stânjenesc chiar și ambiția continuă a cultului agricol.

Străinătatea a parvenit să perfecționeze cultura cerealelor, încaș prețul acestor cereale a devenit imposibil pentru agricultorii noștri, în astfel de împrejurări

Cultura grâului, așa, cum se face la noi, ne ruinează și nu ne îmbogățește, cum ar trebui, dacă nu am fi stânjeniți în activitate prin diferitele dispozițiuni guvernamentale.

O raționare deci în tot cazul ar fi necesară și la noi în privința culturii agricole.

Gyengült a német textilipar helyzete

A németországi textilipar helyzete az utóbi hetekben rosszabbodott, a jelenlegi üzletmenete a legjobban karek erizálja, hogy a vevők általában visszatartják a vásárlásokat. Ha itt-ott nagyobb kérések történnek, úgy ezek csak azért jönnek létre, mert a nagykereskedő kénytelen a raktárát kiegészíteni, vagy pedig már előre eladott árut fedez. Mindezen körülmények folytán

ugyszólván kivétel nélkül kénytelen volt az ipar munkaidéjét megrövidíteni.

Az egyedüli relative kedvező körülmény az, hogy a kereskedelem rendkívül kis készletekkel rendelkezik. A helyzet azonban még mindig kedvezőbb, mint az 1926-os esztendőben, mert fogyasztási krízisről egyáltalában nem lehet beszélni. Általában igen

sok panasz hangzott el a nagykereskedelem ellen, hogy az nem áll hivatása magaslátán és nem tölti be azt a szerepet, amely az ipar és a detailkereskedelem között kellene elvégeznie.

A németországi textilipar egyes ágairól a következőket közölhetjük: Különösen

kedvezőtlen a pamutipar helyzete, ugyszólván kivétel nélkül redukálták az üzemeiket a fonók és a szövők.

A munkaidőt heti három napra korlátozták. A németországi szövődék a szövőgépek husz százalékát egyáltalán nem helyezték üzembe.

A Rajna westfáliai vidékén lévő nyersáruszövődék helyzete is rosszabbodott, míg a délnémetországi nyersáruszövődék foglalkoztatottsága valamivel jobb. A gyáripar azonban reméli, hogy a kereskedők raktárai ki fognak ürülni és még az 1928-as év utolsó negyedében kielégítően lesznek foglalkoztatva. Ma a helyzet az, hogy abban a percben, ahogy elkészül a gyárban az áru, már el is viszik a kereskedők.

A kikészítő-intézetek is kedvezőtlenül vannak foglalkoztatva, hetenként csak 4 napot dolgoznak.

A gyapjufeldolgozóipar is kevesebb megrendelést kapott, mint az elmúlt esztendőben. A női szövetek előállító gyárak legfeljebb még 8 hétig vannak ellátva munkával. A férfiszövetgyárak ugyszólván alig dolgoznak, inkább az 1929-es szezon mintáinak elkészítésével vannak elfoglalva.

A lenfonók szintén rövidített munkahéttel dolgoznak,

Frații SPITZ Testvérek

Producenți de lemne, comercianți de cereale și produse, reprezentanțe de mori

Fatermelők, gabona- és termény-kereskedők, malomképviselők

ARAD

Holzproduzenten, Getreide und Productenhändler, Mühlenvertretungen

Bulev. Regina Maria

9

Telefon: 7-19. — Telegram: Frații Spitz Arad.

a szövődék azonban igen sok külföldi megrendeléssel vannak ellátva. Az 1928—29-es üzletévet azonban jónak ítélik meg. A rajnavidéki bársonyipar azonban konjunkturát élvez. Ugyszólván az összes gyárak teljes üzemmel dolgoznak. Az újabb megrendeléseket csak ké-

sőbbi szállításra vállalják el a gyárak. A bársonyipar foglalkoztatása szorosan összefügg a divattal, már az idén általában nagy bársonydivat lesz. A selyemgyárak azonban ezáltal sokat szenvednek, hogy a divat a bársony felé fordult.

Hat millió lej névértékű elsőbbségi kötvényeket bocsát ki a marosvásárhelyi Szanatorium Rt.

Az igazgatóság 4 millió lej bankkölcsönt akar igénybevenni a további építkezési és beruházási program megvalósítására

Megirtuk, hogy Marosvásárhelyen megalakult a SZANATORIUM RT., amely amerikai tempóban hajtott végre a szükséges építkezéseket és az intézet néhány osztályát már meg is nyitotta a közönség részére.

A marosvásárhelyi Szanatorium Rt. igazgatósága szeptember 16-ra rendkívüli közgyűlésre hívta össze a részvényeseket. A rendkívüli közgyűlés fog határozni a további építkezési és beruházási program felett és a szükséges investíciók fedezése céljából 6 millió lej névértékű, sorsolás útján visszaváltandó elsőbbségi kötvény kibocsátása felett is határozni fog.

Tekintettel arra, hogy a részvény-

jegyzés hosszabb időt vesz igénybe, viszont a szükséges további építkezési és beruházás nem tűr halasztást, az igazgatóság azt a javaslatot terjeszti a közgyűlés elé, hogy az elsőbbségi kötvények elhelyezésének megtörténteig a részvények árából visszafizetendő 4 millió lejes ideiglenes bankkölcsön felvételére hatalmazza fel az igazgatóságot.

Az igazgatóság egyben felhatalmazást kér a közgyűléstől az elsőbbségi kötvények kibocsátásával, illetve elhelyezésével, valamint az ideiglenes kölcsön felvételével kapcsolatos teendők ellátására.

Csődkerést adtak be a nagyszentmiklósi Banca de Scont ellen

A nagyszentmiklósi Banca de Scont pénzüintézet ellen Kleitsch Katarina képviselőtében dr. Mioc ügyvéd esődkerést adott be a temesvári törvényszékhez. Az ügyvéd kliense nevében arra kérte a törvényszéket, kötelezze a pénzüintézetet, hogy ügyfele 87 ezer lejes betétjére adjon reális biztosítékot és ha ezt a pénzüintézet nem tenné, rendeje el a esődöt.

A bank ügyésze dr. Bogdan Antal kijelentette, hogy a pénzüintézet eddig pontosan eleget tett fizetési kötelezettségeinek és így nincs alapja a esőd elrendelésének. A temesvári törvényszék október 10-ére halasztotta el a tárgyalást és megkereste a nagyszentmiklósi járásbírószágot, hogy folytassa le ebben az ügyben a szükséges tanú kihallgatásokat.

Singer Ede nagyváradi ipartelepe nagy sikert ért el szövőgépeivel az E.G.E. kiállításán

Singer Endre, nagyváradi gépipartelep tulajdonosa saját előállítású, lábajhajtásos, automatikus szövőgépet mutatott be az E. G. E. kolozsvári kiállításán. A szövőgépet Kelet-Európa több államában szabadalmaztatták, így Törökország, Görögország, Bulgária, valamint Romániában is. A gép a primitív fából készült szövőszékeket hivatott pótolni, konstrukciója ügyes és praktikus.

A gép teljesítménye az eddigieknél sokkal nagyobb és minden falusi háztartásban nélkülözhetetlen eszköz. A gép rendkívül olcsósága és kedvező fizetési feltételei lehetőséget adnak a falusi lakosságnak is annak beszerzésére. A szövőgép 30 ezer lejbe kerül,

azonban ép úgy, mint a varrógépet kedvező részletfizetésre adják és így a kevésbé tehető falusi háztartások is megszerezhetik. A kiállításon a gépnek különösen olyan mezőgazdasági államokban van hivatása, ahol a földmivel osztály a szükséges ruhaneműek elkészítését saját maga végzi.

Árlejtési naptár

Nagyvárad városi tanácsa szeptember 29-én nyilvános versenytárgyalást tart a nagyváradi hűtőház átalakítási munkálataira. Az ajánlatokhoz 5 százalék bálnapénz melléklendő. A szükséges munkálatok a megkezdéstől számított 75 munkára alkalmas nap alatt fejeződnek be.

Megirtuk, hogy Arad városi tanácsa nyilvános árlejtést tartott az aszfaltjárdák kijavítási munkálataira. Az árlejtésen két cég tett ajánlatot és pedig a Rossi és Pellegrini cég, továbbá a nagyváradi Bitumen cég. A városi tanács a mérnöki hivataltól bizta meg az ajánlatok felülvizsgálatát al és az egy-ségáruk kiszámításával.

„Casa Noastră” la filiala sa din Sighetul Marmatiei fructifică depunerile cu cel mult 10%. Direcțiunea filialei din Sighetul Marmatiei a Casei Noastre, a hotărât, ca dela 1 Octombrie a. c. să nu fructifice depunerile cu mai mult de 10%

Guvernul proiectează prohibirea exportului de porumb, în urma perspectivelor slabe ale noiei recolte

Porumb american în porturile dunărene — În Buenos Aires s'au imbarcat o mie vagoane de porumb cu destinația spre România

Versiunile și declarațiile lansate cu privire la recolta din anul 1928, au variat între cele mai optimiste și pesimiste prognoze.

Agricultorii sunt de părere, că recolta porumbului în România este sub toată critica, pe când oficialitățile se delectau în roadele, pe cari le-a obținut recolta de grâu, ovăs, orz, secară etc.

Consiliul de miniștri în ultimul timp, de asemenea s'a ocupat cu chestia recoltei porumbului și examinând situația,

a permis câtorva firme, ca să importeze porumb, pe lângă taxe vamale reduse la minim.

România, când avea recoltă mijlocie de porumb, exporta anual cam 120—140 mii vagoane de porumb, dar în prezent nu are nici atâta recoltă de porumb, câtă necesită consumația indigenă.

Agricultorii și proprietarii de în-

grășătorii, având în vedere situația critică, ce ne amenință,

au solicitat prohibirea exportului de porumb,

iar aceia, cari speră ca să realizeze bune afaceri, și-au procurat porumb din America. În portul Constanța și Brăila, a și sosit deja porumb american, iar

în Buenos-Aires din Brazilia s'au imbarcat una mie vagoane de porumb pentru România,

încât speculația desigur se va putea curma la timp, proprietarii de îngrășătorii și populația săracă putându-se aproviziona cu porumb în prețuri reale.

În Brăila și Galați, prețul porumbului a început deja de pe acuma să scadă, în urma sosirii stocurilor de porumb american. Prețurile desigur vor continua să mai scadă.

A româniilor parkettkartel a jövő év tavaszán kezdí meg működését

Féltik piaci pozíciójukat a kisebb parkettgyárak

Megirtuk annak idején, hogy az erdélyi és bánági parkettgyárak érdekeiknek a megvédésére, a piaci árak normalizálása, valamint a termelés és kínálat összehangzásba való hozatala céljából már a tavasz óta kísérletet folytattak a parkettkartell megalakítására. Az akció augusztusban eredménnyel járt és a nagyobb erdélyi és bánági parkettgyárak bevonásával Bukarestben meg tartott konferencián az érdekelt vállalatok kölcsönös megállapodást kötöttek. A megállapodás szerint

a gyárak kötelesek az árakra, továbbá a termelési kontingensre kölcsönösen elfogadott feltételeket respektálni.

Ezek után csak az volt még a teendő, hogy a tervezett központi parkett eladási iroda Bukarestben megkezdje működését. A romániai parkettgyárak kartellakciójáról kérdést intéztünk Blum Mórhoz, a kolozsvári Műasztalosárugyár Rt. vezérigazgatójához, amely cég Románia egyik legnagyobb parkettgyára. Blum vezérigazgató a következőket mondotta munkatársunknak:

— Tény az, hogy Románia legnagyobb parkettgyárai között kölcsönös megállapodás jött létre, amelynek egyik irányítója magam is vol-

tam. Nem felel meg a valóságnak azonban az, hogy a kartelliroda megkezdte volna működését, vagy hogy a közeljövőben megkezdene.

— Legfőbb akadályja ennek az, hogy

a kisebb parkettgyárak nem hajlandók még az árszabály és a kontingens kondícióit elfogadni, miután féltik piaci pozíciójukat.

Minden remény meg van azonban arra, hogy a nagyobb és a kisebb parkettgyárak között az ellentétek elsimítása még az ősz folyamán megtörténik, úgy, hogy a kartell — ha nem is ez év őszén, — de a jövő év tavaszi kampányában már akadálytalanul megkezdheti működését.

— A parkettkartell létesítésére szükség volt, mert a nehéz gazdasági és pénzügyi viszonyok mellett

az illojális konkurencia a gyárak között annyira elfajult, hogy a parkettipart komoly veszedelem fenyegette.

— Reméljük, hogy a kartell működésével egyidejűleg ez az ádáz harc megszűnik a gyárak között és az erdélyi és bánági parkettgyárak a várható építési konjunktura lehetőségeit minél jobban kihasználhatják.

Procedură de faliment contra Băncii de Scont din Sân-Nicolau-Mare

Dl. dr. Mioc, a cerut procedură de faliment contra Băncii de Scont din Sânmielăușul-Mare, în numele d-nei Ecaterina Kleitsch.

Avocatul, în numele clientei sale, a cerut prin Tribunalul din Timișoara ca banca să-i dea garanția reală pentru suma de 87.000 lei, depusă la acea bancă de dna Kleitsch și întrucât s'ar refuza garanția cerută atunci cere ordonarea falimentului.

Juriconsultul băncii, dl. dr. Anton Bogdan, a accentuat, că Banca de Scont din Sânmielăuș, și-a satisfăcut toate obligațiile față de clienți până în prezent și astfel cererea nu are nici o bază serioasă.

Desbaterea chestiei s'a stabilit pe ziua de 10 Octombrie, Tribunalul din Timișoara cerând Judecătoriei din Sânmielăuș, ca să asculte martorii propuși în chestie.

Sanatorul S. A. din Târgumureș emite acții de prioritate în valoare nominală de 6 milioane lei

Direcțiunea intenționează să se imprumute cu 4 milioane lei pentru continuarea construirilor și pentru realizarea investițiilor necesare

Sanatorul din Târgumureș, care s'a construit cu reperițiunea americană, după cum am mai accentuat, și-a și pus la dispoziția publicului câteva secții, cari sunt complect aranjate.

Direcțiunea Sanatorului a convocat acum pe 16 Septembrie a. e. o adunare generală extraordinară pentru a lua hotărâri cu privire la continuarea construirilor și investițiilor,

propunându-se ca să se emită acții de prioritate în valoare nomi-

nală de 6 milioane lei și cari acții s'ar amortiza prin tragerea la sorti.

Direcțiunea având urgenta nevoie de sumele necesare continuării lucrărilor,

va propune adunării să autorizeze contractarea unui împrumut bancar de 4 milioane lei,

care s'ar restitui din sumele realizate mai târziu prin noua emisiune.

Soluționarea crizei Sanatorului „Nerva” din Cluj

Criza sanatorului „Nerva” din Cluj, în fine a ajuns să se soluționeze, conducerea acestui sanator luându-o în primire o direcțiune compusă din creditori, care continuă să mențină tratamentele.

Noua Direcțiune a reușit să satisfacă pe cale amicală, toate pretențiunile celorlalți creditori,

încât în continuarea activității sanatorului nu s'a produs nici un alt inconvenient. Noua direcțiune, având capitalul necesar, a amplificat unele secții ale sanatorului, dorind să stea la dispoziția publicului într'o măsură cât se poate de largă, cu tot confortul necesar. În viitor dorește ca în afară de epidemici, să aibă fiecare suferind, tratament bun de specialitate. Totodată permite și medicilor provinciali, ca să-și plaseze pacienții în acest sanator, care le respectază toate instrucțiunile.

Direcțiunea dorește să înființeze și o secție chirurgicală la sanator

și deja de pe acum a inaugurat și

secția de operații, după cum i-au permis actualele instalațiuni. Astfel operațiuni mai mici chiar a și început să facă, cu succese.

Sanatorul și-a stabilit trei clase de plasare, pentru fiecare pacient să-și poată vedea de sănătate, după posibilitate.

Taxele de tratament le-a redus,

ca și cei mai săraci suferinzi să poată primi tratamentul medical necesar. Taxele de tratament în: cl. I-a 350, a II-a: 250, a III-a: 150 lei la zi.

Acți amintim, că Direcțiunea este în tratative cu un mare consorțiu capitalist, care ar lua în primire conducerea sanatorului dela noua direcțiune,

făcând ca să devie cel mai mare sanator din Ardeal.

Tratativele se desvoltă favorabil și desigur, se va putea înlătura orice inconvenient ar sta în calea realizării, reorganizării sanatorului.

Ardealul Economic Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20'—
Szöveg között cm²-ként — Lei 15'—
Többi hirdetési oldalon — Lei 10'—
Egy garmond sor Lei 80'—

Elegáns, olcsó és tartós
Vas- és Rézbutort
szállít a
Timișoarai Vas- és Rézbutorgyár

Timișoara, III. Piața Bisericeii (Templomtér) No. 2. — Telefon: 18—31.

Reglementarea circulației autobuselor

Noul proiect de lege evidențiază că autobusele și autocamioanele fac mare concurență C. F. R. — Inițiativa ziarului „Ardealul Economic”

La Consiliul de Miniștri din săptămâna trecută, după cum ni-se anunță dl. Dimitriu, ministrul comunicațiilor, a prezentat un proiect de lege pentru reglementarea circulației autobuselor și autocamioanelor, modificând dispozițiile din legea postală dela 1872, având în vedere, că prin mai multe rapoarte s'a semnalat, cum-

unii proprietari de autobuse și autocamioane, fac concurență iloyală C. F. R. cu transporturile ce întreprind între diferitele orașe.

„Ardealul Economic” care s'a ocupat în mai multe rânduri detaliat cu problema aceasta, arătând inconveniente ce se creiază C. F. R. de către proprietarii de autobuse, de asemenea a prezentat dlui Dimitriu un memoriu prin dl director Traian **CHIRILĂ**, în interesul reglementării circulației autobuselor.

Dl. ministru **DIMITRIU** încă de pe atunci ne promise, că va reglemen-

ta circulația autobuselor și astfel nu ne mirăm, că acuma vine cu un proiect de lege, care, după metodele din țările occidentale, reglementează atât circulația, cât și tariful de transport al autobuselor ce funcționează pe baza autorizațiilor eliberate în virtutea dispozițiilor legii din 1872.

Noul proiect de lege se anunță, că va fi supusă aprobării parlamentare încă în toamna aceasta, reglementând atât tariful, cât și transportul de persoane, bagaje și expediții postale, întocmai, ca și eliberarea autorizațiilor necesare de comunicație, cari după această lege vor fi supuse aprobării Ministerului de Comunicații și nu direcțiunii postale, după cum era până acuma.

În legătură cu aceste dispoziții se va stabili un anumit orar de circulație și pentru autobuse, cu control sever,

pentruca să se respecte punctuos dispozițiile luate.

Doleanțele fabricanților și comercianților de beuturi spirtoase

Problemele, cari se vor evidenția la congresul branșei alimentare, care va avea loc pe la finea lunii Septembrie în Oradea-Mare

Proprietarii de cafenele și restaurante din România și-au convocat un congres pe ziua de 27—28 Septembrie a. c. în Oradea-Mare pentru a solicita colectiv remedierea doleanțelor, ce s'au ivit în branșa alimentară, în special în legătură cu desfacerea beuturilor spirtoase, în urma proiectului noului regim al desfacerei beuturilor spirtoase.

Noul proiect al regimului beuturilor spirtoase, contrar legii vechi, nu va reglementa desfacerea vinului și berei, care se va putea vinde fără considerare la numărul locuitorilor, în oricâte loca-luri.

În schimb desfacerea celorlalte beuturi spirtoase se restrânge prin restricțiuni foarte severe, chiar și prin urcarea cotei locuitorilor, evidențind și revizuirea actualelor autorizații, respective licențe de beuturi spirtoase, fără ca să respecte drepturile deja câștigate.

Proiectul noului regim al desfacerii spirtoase, dacă intră în vigoare, după cum s'a proiectat, va distruge aproape complet și existența comercianților de beuturi spirtoase, respective a proprietarilor de restaurante.

Branșa alimentară, la congresul anunțat, caută să-și asigure și sprigul fabricanților de spirt și beuturi spirtoase pentru argumentarea necesității schimbării actualului proiect de lege al noului regim de spirtoase, insistând, ca să se mențină drepturile, respective autorizațiile, sau mai bine zis, licențele de beuturi spirtoase, câștigate înaintea legii.

Proprietarii localurilor de consumații spirtoase își manifestează doleanțele și în privința orelor de închidere,

pe cari, în special în provincii, prefeții le reglementează în diferite forme, special în Ardeal, unde referin-

trabandă, fiecare sătean fabricându-și beuturi singur, neavând de unde să cumpere. Și aceste beuturi nefiind impozitate, nu aduce statului nici un avantaj impozitar, ci stângenesc rentabilitatea fabricelor de spirt și beuturi spirtoase, cari realizează mari sume pentru fise, în urma activității, ce desfășoară.

Legea Garoflid, a făcut aproape iluzorie exercitarea desfacerei beuturilor spirtoase în Ardeal,

avându-se în vedere, că ardelenii nu consumă beuturile spirtoase lichiditate la 30 de grade.

Exageratul impozit asupra spirtului, a contribuit la exagerarea prețurilor beuturilor spirtoase, și în consecință la intensificarea producției spirtului de contrabandă, încât în prezent aproape fiecare casă rusticană este o adevărată fabrică de beuturi spirtoase.

Congresul este vorba să redacteze un memoriu în care să evidențieze la-

Banca de Agricultură și Casa de Economie Soc. An., Cluj.

Publicațiune

Adunarea generală a *Băncii de Agricultură și Casa de Economie S. A. Cluj*, în ședința sa din 19 Martie 1927 a hotărât urcarea capitalului său social dela Lei 15.000.000.— la suma de Lei 25.000.000.— prin emisiunea de 100.000 bucăți acțiuni a Lei 100.— nominal și la purtător. Sus zisa adunare generală a încredințat Consiliul de Administrație de a emite aceste acțiuni la termen potrivit.

Comisiunea Specială Economică cu decisiul său No. 88.846/1927 a aprobat, respective a admis urcarea de capital social, hotărât de sus zisa adunare generală.

Din 100.000 bucăți acțiuni menționate mai sus, Direcțiunea a emis la 12 Noembrie 1927, 50.000 bucăți, iar re-

cunele, ce s'au creiat cu nouile dispoziții și ce sunt în perspectivă să se creieze dacă se va introduce noul proiect de lege în vigoare.

Congresul va avea menirea să concentreze toate sindicatele locale de branșe într'o uniune generală, care ar avea ca președinte pe dl **L. M. Leantey** cu sediul București și care ar avea un secretariat pentru Ardeal și Banat în Cluj, sub conducerea dlor dr. **Dominic Rațiu** și **Zoltan Fühndrich**. Secretar general pentru Ardeal și Banat, a fost designat dl **Carol Szirmai**, directorul revistei „Alimentarea”, un bun specialist de branșe, încât se speră, că acțiunea industriei alimentare în legătură cu organizațiile fabricanților de spirt, licheuri și beuturi spirtoase, în mod solidar vor putea contribui la schimbarea mai multor inconveniente, respective lacune, prevăzute în proiectul noului regim al beuturilor spirtoase și în dispozițiile actuale cari sunt și în detrimentul fiscalului.

stul de 50.000 bucăți decide a emite pelângă următoarele condițiuni:

Asupra acestor 50.000 bucăți acțiuni, asigurăm fiecărui proprietar de acțiuni după 4 acțiuni vechi, drept de prioritate asupra 1 bucăți acțiuni noi, la cursul de Lei 135.— Cu ocaziunea exercitării dreptului de prioritate, acțiunile vechi vor fi prezentate spre suprastampilare.

Despre plasarea acțiunilor neoptate se va îngriji Consiliul de Administrație. Prețul de emisiune a acestor acțiuni se fixează la 155.— Lei.

Din prețul de cumpărare a acțiunilor, vor fi folosiți Lei 100.— în capital social, Lei 30.— la fondul de rezervă, iar Lei 5.— drept cheltuieli de emisiune și taxă de timbru.

Dreptul de prioritate poate fi exercitat în fiecare zi de lucru în orele de casă și cu începere dela data de 15 Septembrie până la 30 Septembrie 1928, la Casseria Institutului din Cluj, precum și a Sucursalelor sale Becelean., Jibou și Dej. După expirarea acestui termen, vechii acționari nu mai pot exercita dreptul de prioritate. Deodată cu exercitarea dreptului de prioritate, sau semnare de acțiuni noi va fi vărsată suma de Lei 135.—, respective Lei 155.— de fiecare bucată.

În caz de suprasemnare, Consiliul de Administrație își rezervă dreptul, de a reduce proporțional și după a sa chibzuială numărul acțiunilor semnate.

Acțiunile emise vor beneficia de dividendul cuvenit pe timpul dela 1 Iulie 1928, din care motiv va fi achitată dobânda de 12% cu începere dela 1 Iulie 1928 până la data achitării complete a contravalorii acțiunii semnate.

Despre plățile efectuate eliberăm chitanțe provizorii contra cărora și la termenul ce vom publica ulterior prin gazete, vom elibera acțiunile semnate.

Cluj, la 18 August 1928.

Consiliul de Administrație a Băncii de Agricultură și Casa de Economie Societate Anonimă.

S'a deschis Berăria „Record”

Cluj, Str. Iuliu Maniu
No. 3. (f. Szentegyház)

Fabricațiunea fabricii de bere din Timișoara

va pune în consumație berile

Record-Special

și

English Porter

Seara concertează orchestra lui
Bela Puskás.

Bucătărie de primul rang! Vinuri din podgorii!
Serviciu prompt!

Olvassa a

Lemnul-t

Intensificarea traficului de mesagerii pe C. F. R.

Pentru intensificarea traficului de mesagerii pe CFR, Direcția Generală a căilor ferate a luat dispoziția de a acorda o reducere a taxelor actuale de transport, care vor efectua asemenea transporturi pentru o cantitate de minimum 1200 tone anual.

Această reducere se va realiza pe cale de refacție la finele anului și constă în taxarea după taxele de mare viteză favorizată a mesageriilor taxabile după coloana A. și taxarea după taxele de mare viteză ordinară a mesagerii în vigoare.

Refacția se va putea face și trimestrial, contra prezentării de către ex-

peditori a documentelor de transport, la care se va atașa o scrisoare de garanție a unei bănci de primul rang, acceptată de Administrația CFR, sau efecte de Stat, prin care se va garanta restituirea reducerilor acordate, în cazul când la finele anului se va constata că tonajul total transportat nu a atins limita de minimum 1200 tone stabilită.

Plata bonificărilor pe cale de refacție se va putea face și trimestrial, dacă se va dovedi că în trei luni s'au transportat 300 de tone minimum.

Aceste dispozițiuni intră în vigoare dela 15 Septembrie.

Hónapok óta működő zugvágóhidat leplezett le a kolozsvári rendőrség

Kolozsvári mészárosok a vágóhid megkerülésével vágják le marháikat — A városi főorvosi hivatal érelyes szankciókat foganatosít a zugvágókkal szemben

A kolozsvári rendőrség ellenőrző ügyosztályához több névtelen feljelentés érkezett, amelyek arról számolnak be, hogy kolozsvári hentesmesterek a közvágóhid megkerülésével, házilag vágják le marháikat. A feljelentések nyomán a rendőrség részéről Petrișor komiszár kiszállott Kirkósa Gyula Anton Pan ueca 24. szám alatti levő telkére, ahol in flagranti érte a hentesmestert, amint két sertést és két növendékborjut vágott le.

A mészáros tiltott vágásáról jegyzőkönyvet vettek fel, amelyet dr. Tosan városi főállatorvoshoz terjesztettek fel. A rendőrségi jegyzőkönyv szerint Kirkósa Gyula már hónapok óta nem a vágóhidon, hanem otthon vágja le marháit és a húst a kötelező orvosi ellenőrzés nélkül árusítja. A visszaélés Kirkósa esetében különösen súlyos, mert a hentesmester

rendes szállítója a kolozsvári egyetemi klinikáknak, amelyeknek huselátását — tekintve hogy betegek részére szállítják, — különösen szigoru orvosi ellenőrzés alá helyezték. Kirkósa azonban rendszeresen szállította a klinikáknak orvosi ellenőrzés nélkül a húst.

Tofán dr. városi főállatorvos kijelentette, hogy a törvény előírásait kijátszó hentesmesterekkel szemben szigoru szankciókat fog életbeléptetni annál is inkább, mert a rendőrség megállapítása szerint ez nem az első eset. Kolozsváron gombamódra elszaporodtak a zugvágók, akiknek eljárása akkor fog súlyos következményekkel jární, amikor infektált húst hoznak majd forgalomba, veszélyeztetni fogják a fogyasztók egészségét és tömeges megbetegedéseket idéznek elő.

MEGHÍVÓ

A Feketeerdői Üveggyár Rt. részvényeseit ezennel meghívjuk

az 1928 szept. 29 d. e. 11 órakor a Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank helyiségében Oradea, Str. Avram Jancu No. 3. I. em. megtartandó

rendes közgyűlésére,

hogy a következő tárgysorozat felett határozzanak:

1. Az igazgatóság jelentése az 1927. üzletévről.
2. A felügyelőbizottság jelentése ugyanezen üzletévről.
3. Az 1927. évi zárszámadások bemutatása, a mérleg veszteség- és nyereségszámla megállapítása, az igazgatóság és felügyelőbizottság felmentése.

4. Az 1927. üzletévben elért nyereség elosztása.

5. A felügyelőbizottsági tagok tiszteletdíjának megállapítása.

6. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság megválasztása.

7. Az alaptőkének 3,000,000 lejről 6,000,000 lejre való felemelése.

8. Az alapszabályok módosítása.

9. Esetleges indítványok.

Értesítés! Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentései, a mérleg-, a nyereség- és veszteségszámla a társaság helyiségében, a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Hogy a szavazati jog gyakorolható legyen, a részvények a Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Banknál teendők le 5 nappal a közgyűlés előtt.

Kelt, Oradea, 1928 szeptember 11

Az igazgatóság

A D. ö. Wirtschaftsverband für den Viehverkehr A. G., Wien St. Marx vásári jelentése

az 1928 szeptember hó 11-iki sertésvásárról

A vásár elején felhajtottak:

	Kimaradt	Ujérkezett	Összesen
zsirsertést	271	2600	2871
hussertést	43	13.117	13.160
összesen	314	15.717	16.031

A vásárra még bejelentettek:

hussertést	140 drb
zsirse:tést	160 „
összesen	16 331 drb

Származásra nézve:

	28 hussertés	9 zsirsertés
Ausztriából	—	836
Magyarországból	12.080	66
Lengyelországból	877	847
Romániából	175	1113
Jugosz'áviából	—	—
Olaszországból	—	—
Németországból	—	—
Eladallan maradt	zsirsertés 322 drb	hussertés 23 „

Irányzat: zsirsertés közepes, hussertés élénk.

Árjegyzés:

	zsirsertés	2'55 s	2'60 s.-ig	kivételes ár
Prima	—	—	—	— s
Óreg	—	2'35 s	2'45 s.-ig	— s
Parasztsertés	—	2'30 s	2'55 s.-ig	2'60 s
Angol kereszteződésű	—	2'20 s	2'45 s.-ig	2'50 s
Hussertés (husos malac)	—	1'70 s	2'35 s.-ig	— s

A legközelebbi vásárt szeptember 26-án tartják meg.

Amerikából egymillió 200 ezer tonna buza van utban Európa felé

Korlátlan mennyiségben és olcsón kínál tengerit Amerika — A nemzetközi piacon megállott a hausse

Berlinből jelentik: A nemzetközi gabonapiacokon megállott a hosszmozgalom és

az árak egyre lanyhullnak búzaban.

Ennek az a magyarázata, hogy Amerikában az elmúlt héten 405 ezer tonna búzát hajóztak el, vagyis 85 ezer tonnával többet mint a megelőző héten és

összesen egymillió 200 ezer tonna buza van már utban Európa felé.

Ez olyan mennyiség, amely meghaladja az európai szükségletet. Csikágóban most 28 centtel kerül többre a buza, mint 1913-ban, holott az általános drágasági index lényegesen magasabb. A búzának ez a jelentős árcsökkenése kihatással van a többi gabonafélékre, különösen a takarmányfélékre is, amelyekből Amerika egyre olcsóbb tételket kínál. A tengeri ára ellanyhult azokra a hírekre, hogy Argentínából fognak az importőrök árut behozni.

Amerika egyébként korlátlan mennyiségben és egyre olcsóbban kínál tengerit.

Egyedül Argentína még 2.5 millió tengerivel rendelkezik a tavalyi termésből, azonkívül Délafrikából is nagy készleteket várnak, úgy hogy a deficités termésű dunai állam exportjának szünetelését meg sem érzik a világpiacra.

Newyorkban változatlanul nagy a hausse a pénzpiacra

Hasztalan emelték fel a Federal Réserve Bankok újból a bankrátát, legfeljebb a kereskedelem és ipar helyzetét nehezítették a pénz megdrágításával, a newyorki tőzsdei hosszak nem ártottak vele. Két héttel ezelőtt újabb hosszullám indult meg, mely akadálytalanul megy előre a maga útján és valósággal elsöpri azokat a kis barrikádokat, melyek rátaemelések formájában, a tőzsdei hitel megdrágításával próbálták a folyamatot feltartóztatni.

Tizennégy nap alatt az ipari papírok árfolyamindexe 134.6-ról 146.1-re emelkedett. Augusztus utolsó hetében 20.5 millió darab papír volt a newyorki tőzsde forgalma, holott aug. első hetében összesen 11.5 millió darab. A forgalom megnövekedésének arányát e két szám összehasonlítása teszi szemléltetővé. Augusztus utolsó hetében egy tételben 10 ezer darab General Motors-részvény eszerélt gazdát 193-as kurzuson s ugyanez egy tételben adtak el 24.800 darab Nash Motors-részvényt 98.75-ös árfolyamon.

Sorsolással összekötött agkori kettős biztosítás!

Szerencsés esetben
220.000
Lejhez juthat!

Gondoskodjék magáról és családjáról.
Kérjen ismertetőt Románia legelőnyösebb és legszolidabb biztosításáról!

Bánsági és Erdélyi Általános Biztosító Részvénytársaság

A rad, Strada Románului 6.

A társaság ágazatai a következők:
Élet-, népbiztosítás sorsolással, baleset-, tűz-, betöréses lopás-, szállítvány-, állat- és jég- stb. biztosítások.

Garanciaképes vezérképviselők kerestetnek az ország minden nagyobb városában és községében

Curtea de Apel din Timișoara a anulat din nou procedura de faliment ordonată contra Băncii Unite din Arad

Banca nu este insolventă deoarece a satisfăcut toate pretențiunile solicitatorilor de faliment — Deponenții primesc în scurt timp noi rate

La timp am semnalat evenimentele, cari s'au ivit în legătură cu cererile de ordonarea falimentului contra Băncii Unite din Arad, care în urma fondării unor întreprinderi ireale, devenite nerentabile, a ajuns în foarte gravă situație, încât direcțiunea a fost nevoită să decidă lichidarea băncii. O mare parte din creditori și deponenți, însă nu s'a mulțumit cu cota oferită și astfel a cerut aplicarea procedurii de faliment contra băncii, pe care Tribunalul din Arad o și ordonă.

Curtea de Apel din Timișoara, în urma apelului făcut de către Comisia de Lichidare a băncii, revizuiind hotărârea Tribunalului din Arad, în urma unor greșeli de forme,

a anulat decizia de ordonare a procedurii de faliment.

În urma sentinței Curtei de Apel din Timișoara, s'a adresat o nouă cerere către Tribunalul din Arad. În această cerere d. Wilhelm Mckola, Iacob Csizmas, Margareta Pless, Micșă Deutsch și proprietarul necunoscut al depunerii „Mircea”, au solicitat din nou aplicarea procedurii de faliment contra băncii. Tribunalul din Arad în 9 August a. e. a ordonat deci din nou aplicarea procedurii de faliment, contra căreia Comisia de Lichidare a făcut un nou apel.

Curtea de Apel din Timișoara, pe motivul, că solicitatorii procedurii de faliment au fost satisfăcuți, respective înțeleși cu banca în privința termenului achitării, — a anulat din nou sentința Tribunalului din Arad. Dintre cereri numai cea a deponentului „Mircea” rămânând validă. Dar și aceasta a fost combătută de către avocatul dr. Mihail Grosșian, care la Curtea de Apel a dovedit, că deponentul din chestie a fost solicitat pe cale de publicitate, ca să-și ridice suma depusă. Nu s'a prezentat însă nimenea și astfel aplicarea procedurii de faliment nu s'a putut valida pe baza unei cereri adresată de către o persoană, care nu și-a căutat susținerea acestei cereri.

Cu ocazia judecării apelului, curatorul masei de faliment, dl. dr. Cornel Luțai, a accentuat, că pretenziunile nu s'au achitat din masa de faliment. Și-a manifestat totodată părerea, că

activele băncii se cifrează la circa 30 milioane lei, pe când pasivele se urcă la 120 milioane lei.

Dl. dr. Francisc László, avocat în Arad, în calitate de membru al Comisiei de Lichidare, a anunțat, că lichidarea se face sistematic, deponenții și creditorii primind 40—50% din pretențiunile ce au la bancă, pe când în urma falimentului pretenziunile abia s'ar putea achita în proporția de 4—5%. Cea mai mare parte a pasivelor o constituie pretenziunile deponenților, cari se cifrează la circa 108 milioane lei. Dar cea mai mare parte a deponenților a declarat, că renunță la pretinderea înțelegere sume depusă, acceptând cota, ce se stabilește de către Comisia de Lichidare.

Pasivele băncii se pot evalua la

12 milioane, pentru a căror acoperire este suficientă suma de 50 milioane, prevăzută la active.

În consecință banca nu este insolventă și prin urmare nu i-se poate aplica procedura de faliment.

Curtea de Apel din Timișoara în consecință a trebuit să anuleze și în al doilea caz aplicarea procedurii de faliment, motivând, că după legea comercială nu se poate ordona pro-

Jubilál a Lemnul-Holzzeitung

Kibővitett tartalommal, izléses, csinos tipografiai kiállításhoz hagyta el a sajtót a Lemnul-Holzzeitung legutóbbi száma. A Traian Chirilă szerkesztésében megjelenő faipari szaklap a jövő évben ünnepli meg fennállása tíz éves jubileumát. A lap legutóbbi számában részletesen és szakszerűen foglalja közre a romániai faipar és fahasználat problémáival.

A Lemnul-Holzzeitung nyílt levelet intézett Brătianu Vintila miniszterelnöknek, hogy miután Romániában a belföldön soha fel nem használható készletek gyűltek össze tölgyfában, engedélyezze, illetve tegye lehetővé a tölgyfa exportját és a tölgyfa, valamint a talpa kiviteli illetékének leszállításával, továbbá a cser- és tölgytüzifa kiviteli illetékének mérséklésével adjanak módot a romániai fahasználatnak és fahasználati mérlegelésnek az ország külkereskedelmi mérlege feljavítására.

Részletesen ismerteti a Lemnul-Holzzeitung legutóbbi száma a termelők panaszait a vasuti talpafaragás rendszere, illetve rendszertelensége ellen. Részletes beszámoló közöl a romániai tűzifapiac helyzetéről, a puhafapiac eseményeiről és összefoglaló jelentést ad a vilápiaci helyzetről. Értékes információk, minden szakmai termelőt és kereskedőt érdeklő hírek egészítik ki a Lemnul-Holzzeitung legutóbbi számát, amelynek nívóját emelik a kolozsvári

cedurá de faliment, decât la cererea persoanelor juridice și existente și numai când pretenziunile nu sunt satisfăcute.

Sentința Curtei de Apel din Timișoara, a provocat mare ușurare în viața economică din Arad și Banat, în-cât

se speră, că nu vor mai stânjeni mersul lichidării alte înconveniente.

În legătură cu sentința Curtei de Apel din Timișoara, dnii: director general Grigorie Romanescu și dr. Leopold László, în calitate de conducători ai Comisiei de Lichidare, au declarat, că banca nu și-a suspendat lucrările de lichidare nici în decursul falimentului, ei și-a continuat încheierea acordurilor, iar după sentință, își va continua plățile.

Helikon-nyomda szedésében megjelent izléses hirdetések.

Minden faipari vállalat, termelő, exportőr és kereskedő, sőt a laikus is gyakorlati haszonnal olvashatja a Lemnul-Holzzeitung egyes példányait. A lap szerkesztősége változatlan szorgalommal támasztja alá a szakmai tényezőknek a romániai fahasználat, feldolgozóipar és kereskedelem konszolidálására irányuló törekvéseit.

Informațiuni

Impozitul după dobânzile de capitală achitabil țărilor cu valută forte. Ministerul de Finanțe, a luat dispoziții, ca impozitul după dobânzile de capitală, achitabil țărilor cu valută forte, să se anuleze până la 1 Octombrie a. e. prin declarațiile specificate cu ocazia stabilirii primului termen, care după cum am anunțat acuma, s'a amânat până la 1 Octombrie a. e.

— Dl. director Jacob Molnár în concediu. Domnul Jacob Molnár directorul Minelor de Cărbuni din Ardeal S. A., cu data de 18 l. crt. își ia concediul de treizeci de zile care-l va petrece în streinătate.

— Colete de mesagerii la trenurile internaționale. Cu începere dela 10 Septembrie, Compania Internațională a vagoanelor cu pațuri a început să primească pentru expediere la trenurile Orient-Express și Wien-Ostende-Express, co-

lete de mesagerii dela 6 până la 80 kilograme predate în stațiunile din străinătate deservite de aceste trenuri.

— Vânătorii epurilor. Direcțiunea generală a vânătoriei din ministerul de domenii face cunoscut că — cu începere dela 1 Octombrie — vânătorii iepurilor este îngăduit în întreaga țară.

HIREK

— Molnár Jakab szabadságon. Molnár Jakab az Erdélyi Szénbánya Rt. igazgatója folyó hó 18-án kezd meg harmincnapos szabadságát, amelyet külföldön tölt el.

— Uj nemzetközi egyezség a vasuti forgalomra. A folyó évi október 1-vel lép életbe az új nemzetközi egyezség a vasuti forgalomra, úgy személyek, mint áruk szállítására vonatkozólag. Eddig az 1880. évi berni egyezség volt irányadó.

— Hatmilliárd márka betét a német takarékpénztárakban. Berlinből jelentik, hogy a németországi takarékpénztárak betétállománya július hónapban túlépte a hatmilliárd márkát. Februárban érték el az ötmillárdos határt.

— Amerikában új nagybankot alapítottak. Newyorkból jelentik: A nyilvánossággal új pénzügyi szervezet felállítását közölték, amely „National Bank and Trust Company” néven bankszerű üzletekkel fog foglalkozni. A szükséges tőkét, amely 14 millió dollárra rug, a társaság igazgatósági tagjai már teljes összegében lejegyezték. Az igazgatótanácsokban a moziipar, az autómobilgyártás, a légtügyek, a dohánygyártás vezető férfiai és ismert bankárok foglalnak helyet.

— Személyzeti leépítést eszközöl a Resica. Részletesen ismertették annak idején azokat a személyi változásokat, amelyek a Resica Vasművek és Uradalmak Rt. vezetésében a folyó év tavaszán történtek és amelyek az üzemi racionalizálást célozták. A Resica Vasművek központi igazgatósága most újabb személyzeti leépítést határozott el és legutóbb 150 tisztviselőnek és alkalmazottnak kézbocsátta ki a felmondó levelet. Az igazgatóság a felmondásokat azzal indokolja, hogy kénytelen a jelenlegi gazdasági és pénzügyi viszonyok között a személyi és dologi kiadásokat csökkenteni. A bányászati közgazdasági körökben ezzel szemben úgy tudják, hogy az elbocsátott tisztviselőket és alkalmazottakat regáliaikkal fogják pótolni. Az igazgatóság felmondott az erdőkerülőknek is, akik évtizedek óta állanak a vállalat szolgálatában.

Megnyílt a kolozsvári „Record-sör-csarnok”. A napokban nyílt meg Kolozsváron, Szentegyház-utca 3. szám alatt a „Record-sör-csarnok”, melynek izléses gonddal felszerelt helyiségében kizárólag a Temesvári Sörgyár Rt. speciális gyártmányai, így a Record-Special és az English Porter-sörök kerülnek eszaporításra. A Record-sör-csarnok vezetői, a szakmai körökben évtizedek óta ismert Nagy Dániel és Winkler A. Ferenc elsőrendű konyhával rendezték be az új sör-csarnokot, amelyben a sörspecialitásokon kívül pompás uradalmi borokat is felszolgálnak. A megnyitón általános meglepetést keltett a Record-sör-csarnok szolid és pontos kiszolgálása is. Esténként Puskás Béla zenekara hangversenyez.

Primăria Municipiului Cluj

Nr. 21164—1928

Publicație de licitație

Se aduce la cunoștința celor interesați că pe ziua de 5 Octombrie a. e. ora 11 se ține licitație publică cu oferte închise în sala de ședințe a Municipiului pentru aprovizionarea a:

1. 23.000 kgr. Benzină ușoară cu o greutate de 735—740
2. 1.800 kgr. Ulei regal 000
3. 300 kgr. Valvolină
4. 120 kgr. Vaselină
5. 75 litre petrol

Ofertele se vor depune la Serviciul Întreprinderilor, unde se poate vedea toate condițiunile și caetul de sarcini.

Toate dispozițiunile legii contabilității publice sunt aplicabile la această licitație.

Cluj, la 4 Septembrie 1928.

Primăria Municipiului Cluj.

FONDAT IN ANUL 1812

J. SI C. KIMMEL S. P. A.

TIMISOARA

Instalație proprie pentru fabricarea:
TUICĂ, SLIVOVITZ ȘI COGNACFabrică de licheruri
Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri și țuică en gros!

Fatma,**Arad, gyárt**

mindennemű fehér és litografált bádogdobozokat, rézkilincset és ajtócsmeket, különböző tömegeikket ???

KÉRJEN ARJEGYZÉKET

„CARMEN”FABRICA DE GHETE SOCIETATE ANONIMĂ
ORADEA

Ajánlja női luxus, trotteur és gyermekcipő gyártmányait

Adresa telegrafică „CARMENSHOE”

Prima Fabrică de Electricitate Română S. A.

Első Romániai Elektromosgyár Rt.

Cluj-Kolozsvár, III., Strada Călugărițelor No. 1.

(Apáca-utca, Erzsébet-fürdő.)

Saját gyártmányu szerelési és

magasfeszültségű anyagok. Mű-

szerek: Hartmann & Braun.

Szénkefek: Sächsische Dina-

mobürstenfabrik. Motorok:

Bayerische Motorenwerke

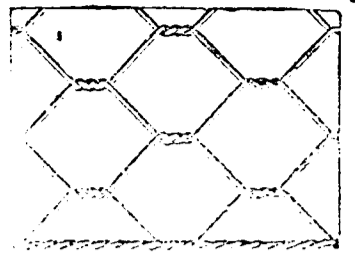
Adr. Telegr.: RELAIS. - Sürgöncim: RELAIS

Industria Textilă
Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din ArdealErdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár
Részvénytársaság

Többször csavart

**horganyozott
sodronykerítés**négyféle luckbőségben, külön-
böző drótvastagságban szállít bár-
milyen mennyiségben, valamint
tűskészülék sodronyszöveteket,
vas- és rézbutorokat, sodrony-
ágybetéteket legolcsóbb árban

Pásztori és Hettmann

Erdély legnagyobb vas- és réz-
butorgyára BRASOV. Gyár:
Hátó-u. 66. Telefon: 481. Rek-
tár: Kórház-u. 32. Telefon: 482**„VICTORIA”**PRIMA FABRICA ARDELEANĂ DE PASMANTERIE ȘI ȘIRETURI
ELSŐ ERDÉLYI PASZOMÁNY ÉS ZSINORÁRUGYÁR
Târgu-Mureș—Marosvásárhely

Produce:

șireturi pentru
ghete, trese, șireturi de
lama goufrate, șuitașuri și dife-
rite articole de pasmanterie
de prima calitate

Gyárt:

mindennemű
cipőfűző, lámaszegő,
sujtást, tressel borítást és külön-
böző speciális paszományárut
elsőrangú kivitelemben

Telegram: Pasmanteria Victoria

**Kolozsvári Takarékpénzt.
és Hitelbank Részvénytárs.**

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7.

Fiókjai: Bés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár,
Marosvásárhely és Nagyváradon. —**Saját tőkéi 85 millió lej**Minden banküg-
yletet legelő-
nyösebben
végez.**Áruraktárai
a vasut
mellett**Engedélyezett
devizahely.**Betétkeket
elfogad!****„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság”**

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat. — Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja

Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Strada Minerva No. 7. :: Telefon: 4-44.

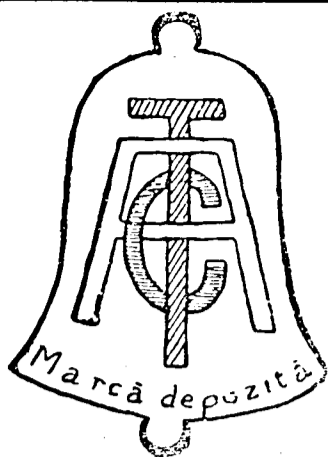
Director și răspunzător:
Igazgató és felelős szerk.: } **TRAIAN CHIRILĂ**

Abonamente — Előfizetési árak:

In țară pe un an . . . { Pentru particulari, comercianți și industriali 1000 lei
Pentru bănci și instituțiuni financiare . . . 2000 lei
Belföldön egész évre { Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak 1000 lei
Bankoknak és pénzintézeteknek . . . 2000 lei
Pentru străinătate } 1500 lei.
Külföldre . . . }Jumătate an { 600 lei
1200 lei
Félèvre . . . { 600 lei
1200 lei

Anunțuri — Hirdetések:

Pagina I. a. cm². } 20 lei
Cimlapon I. oldalon cm²-ként . . . }
In text } 15 lei
Szövegdalton }
Un sir garmond } 80 lei
Egy garmond sor }

Cu această marcă este prevăzut fiecare obiect de argint și lux fabricat în fabrica

„TACĂMUL” din CLUJ.

•••••

Finetă de 800!

Fabricațiile se pot procura în prăvăliile de bijuterii mai bune. Numai pentru revănzători. „TACĂMUL” fabrică de argintării, Cluj, Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4-82. Adresa telegrafică: „Tacămul”.

Olvassa a

Keleti Ujság-ot

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCĂ, COMERȚ ȘI INDUSTRIE

Capital și Rezerve
Lei 70.000.000

Sediul Social: Satu-Mare

Sucursale:

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI MIHAI.

Afiliațiuni:

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anonimă Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare.

Meghívó!

Magán- vagy üzleti ügyekbeni utazások alkalmával

Budapesten

a legkellemelebb otthon nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben lévő

Grand Hotel PARK Nagyszálloda

BUDAPEST, VIII., Baross-tér 10. szám, mert

20% engedményt kap

mint ezen lap előfizetője olcsó szoba árainkból,

10% engedményt kap

olcsó éttermi árainkból. (Kitűnő házi konyha).

5 pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét egy perc alatt a pályaudvarról.

Nálunk otthon érzi magát!

Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan családi jelleg.

Saját érdeke,

ezen előnyök folytán, hogy okvetlenül nálunk szálljon meg. Előzetes szobamegrendelés ajánlatos!

Industria Sârmei S.A. Cluj

UZINELE: CÂMPIA TURZII

Adresa telegrafică: „FERRUM” Cluj.
Telefon: 440, 347.

Sârmă laminată, fier de beton, cue de tot felul, sârmă arsă, sârmă arămită, sârmă ghimpată, sârmă de oțel, încuietoare de saci, arcuri de mobile, agrape, sârmă zincată (galvanizată).

Hengerhuzal, betonvas, tuskéhuzal, acélhuzal, vashuzal, rezelt, vashuzal horganyzott, szög minden méretben, zsákkötöző drótok, irodakapcsok, butorrugó, vashuzal, fényes, lágyított.

Walzdraht, Betoneisen, Drahtstifte jeder Art, Drahtgeglüht blank, verkupfert, verzinkt, Stahldraht, Stacheldraht, Möbelfedern, Werdernadeln, Sackverschlüsse.

Banca „TRANSSYLVANIA” Bank

Soc. Anonimă. Bank Rt. Aktiengesellschaft.

Centrala — Központ — Zentrale:
CLUJ—KOLOZSVÁR.

Alapított: 1872-ben.

Alaptőke: 22 millió lei.

Sucursale—Fiókiintézetek: Alba-Iulia—Gyulafehérvár, Di-rau—Ditró, Gheorgheni—Gyergyószentmiklós, Mercuria-Ciuc—Csíkszereda, Sănmartin-Ciuc—Csíkszentmárton, Târgul-Secuesc—Kézdivásárhely, Turda—Torda, Uioara—Marosujvár. — **Expozituri—Kirendeltségek:** Câmpia-Turzii—Aranyosgyéres, Ozun—Uzon, Toplița—Románia—Maroshéviz.

Elfogad: **BETÉTEKET.**

Leszámitol: **VÁLTÓKAT**

átutalásokat és meghitelezéseket az ország bármely piacára gyorsan teljesít!

Vezérképviselőjét bírja a „**Gazdák**” Általános Biztosító Részvénytárs.-nak

Telegram: **TRANSSYLVANIABANK**

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj—Kolozsvar, Piata Unirii No. 9.
Fiókiintézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen

Saját tőkéi **30** millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben véggez. — Engedélyezett devizahely. — Átutalás a bel- és külföld bármely piacára.